

MTI.

Kiadja a Magyar Távírási Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 259-890

A szerkesztőség és kiadói vezérigazgató felh.

1968. május 6.

bb. 1. referátum az akadémia közgyűlésén

ms/gk/zs/gy/La

1968. május 6.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk a magyar tudományos akadémia hétfői közgyűlésén elhangzó elnöki megnyitót, valamint az elnökség beszámolójának szövegét. keretét később adunk. e m b a r g o ! feloldásig !

x x x

rusznyák istván elnöki megnyitójában hangsúlyozta, hogy az idei elnökségi beszámoló csak egy év eredményeire és tapasztalataira tekint ugyan vissza, ez az egy év azonban igen tartalmas esztendő volt. a gazdag eseménysorozatból is kiemelkedik a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulójának megünneplése. ebből az alkalomból az akadémia tudományos ülészeket rendezett e nagyjelentőségű esemény tudományos szempontból történő elemzésére.

a megnyitó után erdey-gruz tibor, az akadémia főtitkára terjesztette elő az elnökség beszámolóját.

- munkásságunk fő irányait a 9. pártkongresszus szellemében igyekeztünk megszabni - kezdődött a beszámoló. - arra törekedtünk, hogy tevékenységünkkel minél inkább előmozdítsuk a szocialista társadalom teljes megvalósulását, és e cél érdekében az időszerű feladatok megoldására irányítottuk figyelmünket.

/folyt. köv./

- 1 -

Handwritten signature

bb. 1. /referátum.... 1. folyt./ gy

- tudománypolitikánk alakulása és tudományos életünk jövője szempontjából az elmúlt év jelentősége nagyobb a megelőzőekénél. hazánk eddigi gazdasági fejlődésének áttekintése és jövőbeli haladása útjának vizsgálata, amely a gazdasági mechanizmus reformjához vezetett, a tudomány számára is előnyös változásokat készített elő. számos olyan intézkedés született, illetve készül, amelyeknek a tudományt serkentő hatása a következő években fog kibontakozni.

- tovább bővült az akadémia hatásköre a tudományos élet országos irányításában. itt elsőként azt lehet kiemelni, hogy az akadémia a társadalomtudományi kutatások országos felelőse lett, ennek a felelősségnek érvényesítésére az akadémia elnöksége szervezeti intézkedéseket is tett: egyik tagját megbízta a társadalomtudományi osztályok munkájának eddiginél hatékonyabb koordinálásával és az akadémiai, valamint az akadémian kívüli kutatások összehangolásával. csak szerény mértékben talált azonban módot az akadémia a társadalomtudományi kutatás kapacitásának, anyagi alapján bővítésére, ebben annak is szerepe van, hogy például csak a közgazdaságtudomány fejlesztésére a múlt évben más szaktárcák körében öt új kutató intézetet hoztak létre.

- nem sikerült még kellően érvényesíteni az akadémia felelősségét az alap kutatásokért és az alkalmazott tudományok körében folytatott elvi kutatásokért - állapította meg a továbbiakban a beszámoló. - ez részben arra is visszavezethető, hogy még nem sikerült megtalálni annak módját, hogy az akadémia hogyan érvényesítse a maga elképzeléseit az akadémian kívüli kutatóhelyek munkaterveinek kialakításában. további erőfeszítéseket kell tehát tenni, hogy ennek a kötelezettségünknek eleget tehesünk. ebben az irányban örvendetes és sikerrel biztató lépés a minisztériumokkal közös szakbizottságok létrehozása. az egészségügyi minisztérium, valamint az orvosi és a biológiai tudományok osztálya már meg is alakította közös szakbizottságát és előkészületben van a művelődésügyi minisztérium és több akadémiai osztály közös szakbizottságának összeállítása is.

a beszámoló ezután összegezte azoknak az elemző vizsgálatoknak főbb megállapításait, amelyeket az elnökség néhány tudományág helyzetéről folytatott.

/folyt. köv./

ku

- 2 -

bb. 1. /referátum.... 2. folyt./ gy

az elnökség a filozófiai, a történettudományi, a közgazdaságtudományi kutatások helyzetét és fejlődését, a nyelvtudományi intézet munkáját, továbbá a szocialista tudat kialakítására és fejlesztésére irányuló, valamint az ország természeti erőforrásainak kutatását és feltárását célzó kiemelt kutatási területek helyzetét, végül az experimentális biológia néhány ágazatának fejlődését vizsgálta, és számos olyan megállapítást tett, amely elősegíti az említett tudományterületek realisabb és hatékonyabb irányítását.

az elmúlt esztendőben a tudományos élet irányításában bekövetkezett változásokkal foglalkozva a beszámoló rámutatott:

- a tudományos élet számára már eddig is kedvező hatásnak bizonyult az az intézkedés, amely a kormány egyik elnökhelyettesének fő feladatává tette a kutatás és fejlesztés valamennyi ágának kormány szinten történő gondozását. a tudományos és felsőoktatási tanács megszűnésével a tanács feladatkörének egy része az akadémiára hárult, másik részét az országos műszaki fejlesztési bizottság együjtöttműködésének további szélesítéséhez. a jövőben még határozottabban ki kell alakítani az együjtöttműködés szervezett kereteit. így például jó volna fokozni az akadémia szervezett közreműködését abban, hogy mely területeken indokolt részletes fejlesztési koncepció kidolgozása. növelni kellene továbbá az akadémiai kutatóhelyek közreműködését a koncepciók megvalósításához szükséges kutatómunkában.

- céltudatos politikával kell elősegíteni, hogy a tudomány kedvező hatása a társadalmi haladásra minél gyorsabban és hatékonyabban érvényesüljön - hangsúlyozta a beszámoló. - ezért az alap kutatások fő irányait is úgy kell kijelölni, hogy azok elsősorban a termelés és az egyéb társadalmi gyakorlat céltudatos fejlesztését mozdítsák elő. a természettudományokban elsősorban olyan problémaköröket kutassanak, amelyek előreláthatólag a legtöbb segítséget nyújtják az ipari és a mezőgazdasági termelés előirányzott fejlesztéséhez. mivel az alap kutatásoknak a tudományok belső fejlődési törvényeivel is összhangban kell lenniük, ezeknek a törvényeknek a hatása is tudatosan felhasználható az alap kutatások révén a társadalmi haladás előmozdítására. ezért az akadémianak elsősorban a haladás érdekében nálunk legfontosabb kutatási feladatokat kell hatékonyan támogatnia, amelyeknek megoldására megvannak, illetőleg erőin- ket meg nem haladó erőfeszítésekkel létrehozhatók az előfeltételeik.

Tette át. ez hozzájárul az akadémia és az országos műszaki fejlesztési bizottság /folyt. köv./

ku

- 3 -

- a gyakorlati élet minden területe fokozódó mértékben igényli a tudomány segítségét távlati terveink kidolgozásához, valamint időszerű, konkrét fejlesztési problémáink megoldásához. ezért az alap kutatások tematikáját az eddiginél nagyobb mértékben kell egyeztetni a gyakorlat időszerű igényeivel és az erők nagy részét olyan alap kutatási problémák megoldására kell fordítani, ahol előreláthatólag leginkább támaszt majd igényeket a gyakorlat. azért is növekszik az alap kutatások jelentősége, mert az eredmények hozzájárulnak a haladás optimális irányainak meghatározásához, a legtöbb sikerrel bíró fejlesztési tervek kiválasztásához és a megvalósításukat célzó módszerek kidolgozásához.

- ilyen megfontolások alapján határozta el az elnökség, hogy a jövőben kiemelt kutatási területként fejleszti a biológiai tudományokat és ezeknek különösen néhány területét. megkezdődött a szegedi biológiai kutató telep építése. ez az új tudományos központ nagy szerepet kap majd a hazai biológiai kutatás fejlődésében.

az új gazdasági mechanizmus tudománypolitikai és tudomány-szervezési kihatásaival foglalkozott ezután a beszámoló. megállapította, hogy folytatódott az irányítás decentralizálása, növekedett a kutató intézetek önállósága. az eddigi szigorú költségvetési gazdálkodásról költségvetési folyószámlás gazdálkodásra és kutatási szerződésekre történt áttérés nemcsak a gazdaságban ad nagyobb szabadságot a szakmai vezetőknek, hanem lehetővé teszi a kutatási kapacitásbővítést a költségvetési kereteken túl is. a szerződési bevételekből keletkező nyereség egy része felhasználható az alap kutatások kiterjesztésére, más része pedig a kutatók anyagi érdekelttségének fokozására. a gazdasági mechanizmus reformjának is segíteni kell a bürokratikus szervezési módok megszüntetését és a tudományos jellegnek jobban megfelelő gazdálkodási rend kialakítását - állapította meg a beszámoló.

- az új gazdasági mechanizmusnak, valamint a tudományirányítás és szervezés felülvizsgálatának kedvező hatása azonban a tudomány művelésében sem érvényesül azonnal és önmagától. ezért az akadémiai vezetés minden szintjén aktívan és kezdeményezően kell feltárni a lehetőségeket, ki kell elégíteni a társadalmi szükségleteket.

/folyt. köv./

MW

ami a tudománypolitika érvényesítésének módját illeti, a kutatóhelyek nagy önállósága mellett is kellő mértékben érvényesülniük kell a párt és a kormány tudománypolitikai irányelveinek, valamint az akadémiai vezetés elhatározásainak. nem a részletekre vonatkozó beavatkozásról van szó, hanem a legfontosabb tudományágak művelését és fejlesztésének fő irányait, irányait érintő elgondolásokról.

- a tudomány társadalmi jelentősége állandóan növekszik. ezzel függ össze az a követelmény, hogy tekintélyes tudósaink és fiatal kutatóink egyaránt fordítsanak figyelmet társadalmunk politikai, gazdasági és kulturális jelenségeire, ezek összefüggéseire, fejlődési és fejlesztési tendenciáira, mégpedig nemcsak hazai, hanem nemzetközi vonatkozásban is. nem lehet úgy irányítani, hogy csupán magas szinten hozunk döntéseket, és alsóbb szinten ezeket csak egyszerűen végrehajtják. ez nem elegendő ahhoz, hogy tudományos életünk optimálisan szolgálja a haladás ügyét. az akadémia elnökségének és a tudományos osztályok vezetőségeinek, a kutató intézetek vezetőinek és munkatársainak egyaránt élnen kell figyelniük a termelés és a kulturális élet, valamint az egyéb társadalmi gyakorlat alakulását. igyekezzenek tudományos munkájukkal hozzájárulni, hogy elgondolásaink valóra váljanak. ez vezet az akadémia országos hatókörének az eddiginél hatékonyabb érvényesülésére.

a továbbiakban a beszámoló azzal foglalkozott, hogy a társadalomtudomány kapcsolatai mind jobban erősödnek a gyakorlati élettel, majd hangoztatta: a rendelkezésre álló erőket a legidősebb kutatási problémák megoldására kell koncentrálni. ehhez az szükséges, hogy céltudatosan korlátozzák a kutatások körét. a társadalomtudományi kutatásokban növekszik azoknak a tudományos munkáknak a jelentősége, amelyek a szocialista tudat fejlesztését mozdítják elő.

a tudomány fejlődésének mindinkább gyorsuló üteme, az új kutatási módszerek és műszerek, a gyakorlat gyorsan változó igényei szükségessé és időszerűvé teszik a kutató intézetek szervezeti felépítésének felülvizsgálatát.

/folyt. köv./

106

bb. 1. /referátum... 5. folyt./ gy

szakítani kell a jelenlegi merevséggel, nagyobb teret kell engedni egy-egy időszerű problémák megoldására alkalmas kutatókollektívák, tematikai kutatócsoportok létrehozásának, a tematikai kutatócsoportok jó megszervezése elősegíti az erő koncentrációját, valamint az akadémián kívüli kutatóhelyekkel, elsősorban az egyetemi tanszékekkel való szervezettebb együttműködést, külső munkatársaknak az eddiginél nagyobb arányú bekapcsolását az akadémiai intézetek munkájába.

jelentőségének megfelelően foglalkozott az elnökség beszámolója a tudományos utánpótlás, a tudósképzés problémáival, hangsúlyozta:

- a tudományos utánpótlás nevelése, tudományos iskolák kialakítása az akadémiai intézeteknek is egyik legfontosabb hivatása. bármilyen nagy a technikai fejlődés, az egyre tökéletesedő műszerek, a fokozódó automatizálás korában is az alkotó emberen, a kutatón múlik a tudomány fejlesztése. tudományunk jövője és ennek révén társadalmi haladásunk töretlensége nagymértékben függ attól, hogy képesek vagyunk-e olyan kutatógárdát nevelni, amely meg tud felelni a tudomány munkáitól megkivánt szakmai, politikai és társadalmi követelményeknek. akadémiánk egyik legfőbb feladata, hogy minél több munkatársban kifejllessze a szocialista tudós hivatástudatát, nem aszkézist kívánunk, hanem magas színvonalú tudósi etikát, felelős hivatástudatot, amellyel szakmájuk korlátain túlkintve világosan felismerik és céltudatosan elősegítik az egész társadalmi haladást, tisztán látva, hogy ez egyúttal saját boldogulásuk útja is.

- a tudományos utánpótlás bázisai kétségtelenül a kutatóhelyek. az utánpótlás nevelését, a tudósképzést azonban jobban össze kell hangolni a tervekkel és a kutató munkával. különösen a fiatal kutatók munkáját kell gondosan figyelemmel kísérni. a fiatalokat segíteni kell abban, hogy képességeiknek legmegfelelőbb munkaterületen dolgozhassanak. fontos szerepet játszanak a tudományos utánpótlás nevelésében az akadémia testületi szervei, a tudományos bizottságok, az albizottságok, a munkabizottságok, stb.

/folyt. köv./

ME

bb. 1. /referátum... 6. folyt./ gy

a szakemberek részvétele e bizottságok munkájában alapja lehet a vezetők kiválasztásának is, ami rendkívül fontos, hiszen a tudomány fokozódó társadalmi szerepe, az intézetek növekvő önállósága szakadatlanul növeli a vezetők felelősségét. ezzel együtt nő az akadémia felelőssége is a vezetők kiválasztásában és a vezetésre nevelésben.

a feladatokról szólva a beszámoló hangoztatta: nagy szerep és felelősség hárul az akadémiára a távlati tudományos kutatási terv előkészítésében. az akadémiának kritikai elemzés alá kell vonnia a jelenlegi kutatási terv rendszerét és ki kell dolgoznia a jövő évben érvénybe lépő új rendszert. e munkában sok segítséget nyújthat az egyes intézetekben bevezetett hároméves tervezési rendszer. ez a kísérlet főbb vonásaiban bevált. fokozni kell az alapkutatások koncentrációját olyan tudományterületekre, amelyek a következő évtizedben leginkább elősegíthetik a gyakorlati termelést. folytatni kell az erőfeszítéseket a társadalomtudományok fejlesztésére, a tudományos utánpótlás nevelésére. /mti/

..

bb. 4. korszerűsítik a fény utcai piacot

1 hi/gg/zs/gy/la

1968. május 6.

jó ütemben halad a fény utcai piac teljes rekonstrukciója. az építkezés második szakaszában - előreláthatólag május végéig - összesen mintegy félszáz elárusító pavilon készül el. júniusban megkezdik a piac udavarának részleges befedését. /mti/

..

bb. 8. kanadai filmek budapestén

1 pr/hné/zs/gy/la

1968. május 6.

május 13-16 között kanadai filmekből rendez bemutatósorozatot a filmmuzeum. a filmnapok programjában a legutóbbi évek kiemelkedő kanadai dokumentum- és játékfilmjei szerepelnek. /mti/

..

ME

bb. 3. évadvég a budapesti színházakban - sartré-mű, kafka adaptáció, zenés vígjáték

1 pr/hné/zs/gy/la

1968. május 6.

thalia fővárosi hajlékainak mindegyikében az évad utolsó premierjeinek előkészületei foglalkoztatják a társulatokat. a fővárosi operett színház Lehár-darabban zárja bemutatónak sorát: május 10-én a vig özvegyet állítják színpadra. a társulat seregi lázsló rendező vezetésével készül a premierre, a címszerepet petress zsuzsa játssza, danilót - vendégként - bende zsolt éneklí, míg nyegus híres figuráját latabár kálmán kelti életre..

hagyományaihoz híven a mostani évadban is zenés vígjátékkal bucsuzik közönségétől a józsef attila színház. záródarabjuk, claude magnier francia szerző „mona-marié mosolya”, című színpadi műve, franciaországban már több mint kétezer előadást ért meg 1960-as bemutatója óta. a józsef attila színpadán most nádas gábor zenéjével és szenes iván verseivel bővült a darab - rendezője a még főiskolás szirtes tamás. a fő figurák életre-keltésében bodrogi gyula, voith ági, dőry virág, horváth gyula és pálos zsuzsa kapott fontos feladatot. bemutató: május 18-án.

évad elejére tervezték, s a különböző technikai nehézségek, színészbetegségek miatt évadvégre maradt jean-paul sartré: „altona foglyai”, című darabjának vígszínházi bemutatója. a drámát, amely a fasizmus borzalmai nyomán a felelősség kérdését veti fel, horvai istván rendezí, a főbb szerepekben bánki zsuzsa, bitskey tiber, ruttkai éva, páger antal és darvas iván lép színpadra. bemutató: május 23.

a hónap utolsó fővárosi bemutatója a nemzeti színházban lesz, ahol 24-én franz kafka „amerika”, című regényének dramatizált változatát állítják színpadra. egy fiatal prágai fiú, karl rossmann keresi helyét az életben - ez az alap gondolata a regénynek és változatlanul a mű színpadi változatának is. a dráma marton endre rendezí elképzelése szerint érlelődik előadássá, főbb szerepeiben iglódi istván, bessenyei ferenc, béres ilona, törőcsik mari, sinkevits imre, váradi hédi és máté erzsí mutatkozik be./mti/

..

- 8 -

ka

bb.2. májusban szünetel, júniusban nagy erővel folytatják az utépitést a népköztársaság utján

1/hbj/tr/a/1e

1968. május 6.

a november 7. téren és a köröndön márciusban és áprilisban részben már átépítették az uttástet, illetve a szervizutakat. viszonylag lassan haladtak a munkálatokkal, mert a földalatti vasbetonszekrénye és az utburkolat között, szűk helyre kellett lefektetni az új forgalomirányító berendezés működtetéséhez szükséges kábelcsatornákat. új forgalomirányító berendezés kerül ugyanis a november 7. térre, az izabella utca és a népköztársaság utja kereszteződésébe, a köröndre, a bajza utca és a népköztársaság utja kereszteződésére.

májusban - tekintettel a budapesti nemzetközi vásár idején várható nagy idegenforgalomra - szüneteltetik a munkálatokat - június 3-án azonban annál nagyobb erővel tátnak hozzá. a november 7. tér - körönd közötti főutvonác-szakasz felbontásával egyidejűleg megkezdik a vörösmarty útcái és a körönd földalatti állomások meghosszabbítását. az építkezés idején a járművek a két szervizuton haladhatnak. amint a november 7. tér - körönd között elkészül az új pálya, az utépitők a körönd-hősök tere közötti szakaszra vonulnak át és meghosszabbítják a bajza utcai földalatti állomást is. a szakemberek úgy számolnak, hogy október végéig a népköztársaság utján befejezik az utépitést./mti/

..

bb.5. balatoni hideg tál, betyár-falat és betyár-palacsinta

a/vid/cs/tné/a/ká

1968. május 6.

a balaton-parton és a bakonyban az általános fogyasztási és értékesíté szövetkezet tájfellegű kisvendéglói és betyárcsárdái az idén számos meglepetéssel készülnek a nyári szezonra: a felújított korszerű vendéglátó üzemegységekben új ételkülönlegességekkel teszik változatosabbá az étrendet. a szakácsok főpróbáját a napokban tartják. az első kirándulók, üdülők körében máris nagy sikert aratott a csárdák speciálitása, az ugynevezett betyár-falat és betyár-palacsinta. mindkettő kiváló, „borkorcsolyának”, bizonyult. több helyütt fűszerezett házi kolbásszal és szalámmal is bővítik az étlapot. a szokásos halételeken kívül a halból és házi disznótoros ételekből készülő balatoni hidegtál ugyancsak feliratkozik a favorit-listára. az izléses husféleségeket a kisvendéglők melletti közös borpincékben a hordók között szolgálják majd fel./mti/

..

- 9 -

ka

bb. 6. könyvheti előzetes

i tf/tm/zs/gy/la

1968. május 6.

a május 25-én kezdődő ünnepi könyvhétre megjelenő 63 új kiadványnak már körülbelül a fele megérkezett a könyvterjesztő vállalatokhoz, ahol a raktárban várják az olvasó kultúra tavaszi ünnepét - közölték a könyvkiadók és terjesztők tájékoztató központjában. a nyomdák jelentették a kiadóknak, hogy időben elkészül valamennyi könyvheti újdonság, eljut a könyvsátrakban, a boltokba, az üzemi és a falusi terjesztőkhöz.

a kiadványok kivitele, művészi megformálása - szakemberek véleménye szerint - az előző évinél is magasabb színvonalu. küllemükkel különösen kiemelkednek a verses-kötetek, mint például garai gábor és weöres sándor könyvei, azután a marx évfordulóra a kossuth kiadónál megjelenő tanulmány és visszaemlékezés-kötet. tetszetős külsővel vehetik kézbe az olvasók a rég várt kislexikont is.

a napokban feltűnnek az utcákon a könyvhét színes plakátjai. a magyar írók szövetségébe telefonon, levélben, táviratban sürin érkeznek az ország valamennyi tájáról a kérések, meghívások: író-olvasó találkozókra invitálják a szerzők sokaságát. eddig több mint 110 író, költőt hívtak meg az olvasók a megyékben, községekbe, vidéki művelődési házakba, klubokba. annyi a szíves invitálás, hogy mindegyiknek nem is igen lehet eleget tenni.

a könyvterjesztő vállalatok ebben az évben is többféle kedvezményrel szolgálnak a vásárlóknak a könyvhéten. három könyvre vonatkozó 50 százalékos árkedvezményen kívül minden alkalommal az 50 forintnál nagyobb értékben vásárlóknak ajándék-sorsjegyet nyújtanak át. a sorsjegyek tulajdonosai részt vesznek a könyvhét utáni napokra időzített sorsoláson, személygépkocsi, külföldi utazások és nagy értékű könyvutalványok szerepelnek a nyeremények között. a könyvhét napjaiban 250 könyvsátonnál tombolat rendeznek, a szerencsések a helyszínen vehetik majd át a különböző értékű nyeremény-könyvsomagokat. /mti/

bb.9. huszonötezer járdalap kőbányán - fénytengely ujpesten - dolgoznak a tanácsi állandó bizottságok

i/h1/gg/a/zs

1968. május 6.

a budapesti tanácstagok közül a múlt évi választások után több mint ezren kaptak megbízást, hogy a lakosság képviselete mellett - mint állandó bizottsági tagok - a szakigazgatási szervek munkáját is hathatósan segítsék. megbízásuk fontosságát mutatja, hogy a tanácsi végrehajtó bizottságok minden jelentősebb kérdésben meghallgatják véleményüket.

az állandó bizottságokban tevékenykedő közlekedési szakemberek többhelyütt -, különösen a peremrészeken - az utviszonyok javítását tűzték ki célul. a felmérések szerint a külső városrészekben a járdák hossza mintegy 4500 kilométer, ennek kétharmada azonban kiépítetlen. kőbányán a járdaépítés meggyorsítására társadalmi munka akcióit kezdeményeztek, s a múlt év tavasza óta 15 utcában több mint 25 000 betonlapot fektettek le. az újonnan épített jóminőségű járda hossza mintegy három és fél kilométer.

ujpesten a közvilágítás korszerűsítését szorgalmazzák az állandó bizottság tagjai - s nem is eredmény nélkül. a kerület fő utvonalaiban folytatódik a fénytengely kialakítása, például az árpád uton elhelyezett higanygőz-lámpák a főváros legjobban megvilágított részeihez teszik majd hasonlóvá ezt az utszakaszt. javítják a szintén nagyforgalmu dőzsa györgy ut közvilágítását is. a lámpahelyek sűrítése azonban szükségessé teszi az ujpesti hálózat teljes rekonstrukcióját - ezért erre a célra - a munka első ütemében több mint négy millió forintot költenek.

a józsefvárosban eredményesen dolgozik a tanács kereskedelmi állandó bizottsága. javaslatára a próbavásárlásokon kívül az illetékesek megvizsgálják a boltok, áruházak külső és belső rendjét, a kirakatok, üzletek, raktárak tisztaságát, továbbá az árak kiírását, s szorgalmazzák az áruválaszték bővítését. a bizottság egyébként kiszámította, hogy a társadalmi ellenőrel legfeljebb minden ezredik vásárlásnál lehetnek jelen, - ennyire futja az időből és a létszámból -, ezért felhívta a lakosság figyelmét: legyen minden vásárló egyben ellenőr is. /mti/

bb. 7. májusban a tóth árpád sétányon kezdik, az év végéig befejezik a várnegyedben a közvilágítás korszerűsítését

i hbj/tr/ie/gy/la

1968. május 6.

a várnegyed utcáira öntöttvas kandeláberek kerülnek, amelyek megőrzik a régi gázlámpák formáját, csak valamivel magasabbak lesznek és természetesen a lámpatestben gáz helyett higanygőzlámpa világít. a soroksári öntödében elkészültek a mintapéldányok, s megnyerték a szakemberek tetszését. az öntöde havonta 50 öntöttvas-kandelábert szállít. májusban a tóth árpád sétányon kezdik meg a szerelést és az év végére az egész várnegyedben korszerű lesz a közvilágítás, az utcákon hosszirányban már lefektették az elektromos kábeleket, az utcák szélén levő kandeláberekhez a tápkábeleket a következő hetekben helyezik el. számolni kell tehát azzal, hogy a csatornázási és a távfűtő művek után az elektromos művek munkásai is mindenfelé felturják az uttesteket - az év végére azonban már nagyobb munka lesz a várnegyedben./mti/

bb. 10. balatoni kempingtérkép - újabb idegenforgalmi kiadványok

vid-kz/sk/gy/la

1968. május 6.

több hasznos idegenforgalmi kiadvány - utikalauz, térkép, leporelló - jelenik meg az idei balatoni főszezon kezdetéig. somogy megye új, színes idegenforgalmi térképe már el is hagyta a nyomdát. a balatonon kívül a vidék többi növezettségére és látványosságára is felhívja a turisták figyelmét. a veszprém és a somogy megyei idegenforgalmi hivatal közös kemping-tájékoztatót ad ki. könyvesboltokban van az új hatnyelvű balatoni idegenforgalmi tájékoztató, de a tópart nagyobb üdülőtelepeiről külön-külön is kiadnak színes leporellókat. a külföldi vendégek kívánságára az idén nagy számban készítenek jelvényeket, kisebb emléktárgyakat és kemping-zászlókat is./mti/

bb. 11. csatornázzák rákoskeresztúrt

i hi/gg/zs/gy/la

1968. május 6.

rákoskeresztúr vizellátásának biztosítására és a csatornahálózat kiépítésére mintegy 90 millió forintot költenek. a közművesítés mintegy 17 000 lakást érint./mti/

- 12 -

bb.12. felvétel egészségügyi szakiskolába

i/h1/gg/a/zs

1968. május 6.

a fővárosi tanács egészségügyi osztálya felvételt hirdet a budapesti egészségügyi szakiskolák szeptember 1-én induló évfolyamaira.

általános ápolónőképzés indul a vámos ilona ápolónőképző iskolában/ budapest, v. váci utca 47./, a balassa jános egészségügyi szakiskolában/ budapest, viii. szentkirályi utca 7./ és a varga katalin ápolónőképző iskolában /viii. puskin utca 28./

új évfolyamot indít a fővárosi gyermekápolónőképző iskola/ budapest, viii. könyves kálmán körút 84./

érettségizettek számára új évfolyamot indít a csecsemő- és gyermekgondozónőképző iskola/ budapest, viii. vas utca 10./, a gyógyszerári asszisztensképző iskola/ budapest, viii. könyves kálmán körút 84./ és a szülésznőképző iskola/ budapest, v. váci utca 47./

felvételre jelentkezhetnek 17-32 év között azok a budapesti és pestkörnyéki lányok, asszonyok, akik kedvet éreznek az egészségügyi pályához, s általános vagy középiskolát végeztek. a felvételi kérelmeket július 15-ig kell az iskolák címére eljuttatni./ kivétel a varga katalin ápolónőképző iskola, ahol az építkezés miatt a kérelmeket az v. váci utca 47. szám alá kell elküldeni./ a kérelemhez csatolni kell középiskolai, vagy általános iskolai bizonyítványt, születési anyakönyvi kivonatot, önéletrajzot, orvosi igazolást arról, hogy a kérelmező a megjelölt pályára alkalmas, továbbá a szülők, vagy eltartók kereseti kimutatását és egy fényképet.

a tanulmányi idő két év, a képzés díjtalan. a tanulók munkaruhát, ingyenes étkezést kapnak. a képzés befejezése után a végzetteket a fővárosi egészségügyi intézményeiben helyezik el./mti/

- 13 -

bb 13. budapesten tarják a művelődési házak szakértőinek unesco-
értekezletét

i fe/hné-ju zs la

1968. május 6.

az unesco legutóbbi közgyűlése programjába iktatta az iskolán kívüli nevelést szolgáló kulturális központok - művelődési házak, otthonok, ifjúsági klubok - fejlesztésének előmozdítását a közösségi művészeti nevelés és a jobb nemzetközi megértés érdekében.

hazánkban e téren elért eredmények elismerését jelenti, hogy az unesco döntése értelmében ez év július 16-20 között budapesten rendezik meg a művelődési házak szakértőinek tanácskozását. az ülésen megvitatják a tagállamaoktól beérkezett jelentések alapján az említett intézményeknek helyét és szerepét az egyes országok kulturális, népművelési politikájában. vizsgálják az intézmények különböző típusait, szervezeti felépítését, igazgatási, pénzügyi és személyi kérdéseit, továbbá kapcsolatait más kulturális és oktatási intézményekkel, így többek között iskolákkal, muzeumokkal, színházakkal és könyvtárakkal.

a budapesti ülésen 16 európai és tengerentúli ország küldöttel vesznek részt. /mti/

--

bb 14. nem eveznek többé a halászati tsz-ek ladikosai - svéd motorokkal szerelték fel a kishajókat

i jf/gk-ju ie la

1968. május 6.

a természetes vizeken javában tart a halászszezon. az idén azonban „zajosabb”, lett ez az eredetileg csendes, nyugalmas mesterség, a békésen evező ladikosok látványa már a múlté, - a folyókon és a tavakon is korszerűsítették a halászati tsz-ek brigádjainak munkáját. az idei tavaszon összesen 22 új, modern, svéd gyártmányú csónakmotort bocsátottak a vízjárók rendelkezésére, úgyhogy végérvényesen fölöslegessé vált az evező. a halászati tsz-ek a gépesítéstől legalább 10 százalékos teljesítménynövekedést várnak, mert kisebb idővesztéssel, gyorsabban elérhetik a kijelölt vízszakaszt.

a legtöbb új motort, - szám szerint tizennégyet -, a dunai halászok kapták, de jutott a pentákból a tiszára és a balatonra is. /mti/

--

8.40/ju ke 920

-14-

930

bb 15. márványpadlós fürdőszobák, újfajta beépített butorok és épületszerkezetek a bnv építési kiállításán

i sb/lk-ju ie la

1968. május 6.

a budapesti nemzetközi vásáron az építésügyi és városfejlesztési minisztérium mintegy 30 nagyvállalata mutatja be új termékeit, a tavalyinál jóval nagyobb területen. először vonul-tatja fel újdonságait teljesen önálló pavilonban a hazai üveg-és porcelánipar, ugyancsak először jelentkezik saját kiállítási csarnokával a beton- és vasbetonipari művek és új pavilont épít magának a fémmunkás vállalat is.

a szilikátipar az idén különösen sok cikkel bővítette exportgyártmányainak választékát. az újabb világpiaci felmérések alapján csatlakoznak a magyarországtól szívesen vásárolt stílbutorok-szállításához, s barokk és empir-stilusu cserép-kályhákat, különleges herendi empir-készleteket, domborműves pirogránit fali burkolólapokat ajánlanak a megrendelőknek. a rendkívül keresett herendi dísztárgyak és készletek szállítása-inak növelése érdekében egyébként már megkezdődött a régi gyár rekonstrukciója, amelynek befejeztével csaknem kétkétszerezik az exportcikkek termelését. a fémmunkás vállalat lemezdomborítá-su és kovácsoltvas dísztárgyaival egyetemben bemutatja a nyugaton, főleg angliában divatos, felfelé vagy oldalra eltolható ablaka-it és sok egyéb könnyű alumínium épületszerkezetét.

az építésügyi pavilonban és udvarán számos érdekes új-donság ismerteti a hazai lakáskultúra és lakásépítés közeli jö-vőjét. az épületasztalosipar érdekes újdonsága a festés vagy lak-kozás helyett matt műbőrrel borított ajtó, a központi függőle-ges tengely körül elfordítható ablak, és a beépített butor „L”-alakú, tehát sarokelrendezésű változata. fürdőszobából két nagyon színes változatot mutatnak be. újdonság hogy ezuttal a kádat is színezik és kézipihentetővel látják el, a fürdőszoba padozatát pedig márványlapokból építik meg. /mti/

--

8.45/ju ke 925

930

-15-

bb 16. pedagógusok az alkoholizmus ellen

i vt/lk-ju la

1968. május 6.

a pedagógusok szakszervezete elnökségi ülésén foglalkozott az alkoholizmus elleni küzdelemmel. megállapította: a pedagógusok tevékenysége az alkoholizmus elleni küzdelemben csakis a különböző társadalmi, politikai, állami intézmények tervszerű együttműködése, összefogása révén vezethet eredményre. a szakszervezet úgy véli, hogy a propaganda munkát segítené, ha a vöröskereszt még több népszerű, az ifjúsághoz szóló anyagot készítené. javasolják az alkoholizmus következményeit bemutató dia- és pergőfilmek forgalomhozatalát is, amelyek felhasználásával megismertethetik az alkoholnak, az iszákosságunk a fejlődő szervezetre, az egyénre és a társadalomra gyakorolt káros hatását. /mti/

bb 17. két vagon föld - a rókatyuk. elszáll

i jf/gk-ju ie la

1968. május 6.

az idei tavaszon ködgyertyákkal irtották országszerte a mérhetetlenül elszaporodott és a veszettség által fertőzött rókaállományt. most sorra feltárják a rókatyukakat, hogy megállapítsák, milyen eredményre vezetett az egészségügyi szervek és a vadászok közös akciója. a beérkezett jelentések szerint egyes helyeken valósággal rókaavarakra bukkantak, a rekordot a cegléd környékén talált egyik „erdő” érte el, amelyet több mint egynapos munkával lehetett csak feltárni. ennek a rókatanyának egy főbejárata és 30-40 méteres távolságban öt kisebb „vészkijárata”, volt. a lejárati részek előtt 2 vagonnyi földet találtak; ilyen hatalmas mennyiséget hordtak ki az állatok, amíg megépítették fedezéküket.

a feltárt rókatanyákon talált elpusztult állatok számából állítják majd össze a szak-állatorvosok a becsült statisztikát. /mti/

8.55/ju kc 925

925

-16-

bb 18. szovjet-magyar kooperáció - rudacél exportra

a vid kz/sk-ju la

1968. május 6.

kísérleti jelleggel újszerű kooperáció jött létre az elmúlt évben a salgótarjáni kohászati üzemek és szovjet külkereskedelmi vállalatok között. a szovjetunióban készült, speciális összetételű alapanyagból méretpontos és különböző ötvözött rudacélt készítettek és szállítottak salgótarjából a szovjetunióba. a kísérlet bevált, hasonló megoldással az idén 2000 tonna rudacélt rendelt a szovjet külkereskedetem a salgótarjáni kohászati üzemektől. az első 25 vagonnyi szovjet alapanyag megérkezett. a gyártás hamarosan megkezdődik. /mti/

bb 19. külföldi vadászok a duna-árterén

vid cs/sk-ju la

1968. május 6.

a gemenci vadgazdaság rezervátumában ismét ropognak a fegyverek: a nemesvadbán gazdag erdőségekben szerte megkezdődött az őzbakkilövés, egymást váltják a külföldi vadászok. legutóbb nyugatnémet vendégpuskások járták a vadcsapásokat. s május közepére újabbak jelezték érkezésüket. eddig 37 őzbak került terítékre. a később érkező külföldi vadászok még ugyanennyi golyóért őzbakot teríthetnek le. /mti/

bb 20. expressz utazási iroda nyílt győrött

vid kz/sk-ju la

1968. május 6.

kirendeltséget nyitott győrött az expressz utazási iroda. mindjárt az első évben gazdag programot kínál a nyárra az utazni vágyó fiataloknak: 38 külföldi ut és sok belföldi tura között választhatnak. társasutakat szervez az iroda a budapesti nemzetközi vásárra, a szegedi szabadtéri játékokra, továbbá a szegedi ifjúsági napokra is. helyet biztosít a győr megyei fiataloknak a balatonföldvári és a nógrádverőcei nemzetközi üdülőtölepeken. nemcsak a hazai utazóknak nyújt segítséget, de gondoskodik a magyarországra érkező fiatal turistákról is. az idegenforgalmi szezon kezdetétől a kirendeltség valutabeváltással is foglalkozik. /mti/

9.00/ju kc 930

930

-17-

bb 22. megemlékezés a pécsi „ pünkösdi lázadás „ 50. évfordu-
l-járól, az imperialista világháború elleni első katonai fel-
kelésről

b vid fm/tné-ju la

1968. május 6.

a pécs-baranyai párt-, állami- és társadalmi szervek má-
jus 19-én emléknapot rendeznek az 1918. május 20-án pécsen
lezajlott katonai felkelés 50. évfordulója alkalmából a pécsi
48-as téri munkásmozgalmi emlékműnél. az imperialista világháború
ellen tüntető lázadásban a pécsen állomásozó 6. közös gyalog-
ezred magyar-délszláv katonái vettek részt, akik közül sokan
már az orosz frontot is megjárták és megismerkedtek a szocialista
észmékkel. a felkelő katonák lefegyverezték tisztjeiket, az ellen-
állókat agyonlőtték, az állomást - ahonnan újabb egységeket akar-
tak a frontra indítani - elfoglalták. az akcióhoz száznél
több szabócsbányatelepi bányász is csatlakozott. az ezred ellen
felvonuló egységekkel utcai harcokat vívtak, a felkelést azonban
végül is letörte a túlerő. a hadbírósg a 6-os ezred katonáin
és a munkásokon kegyetlen bosszút állt. a lázadásról olvasható
jelentések és a bírósági tárgyalás anyag nyíltan utal arra, hogy
a hatóságok a felkelést a burzsoá állam és az imperialista há-
ború ellen irányuló osztálymegmozdulásnak tekintették.

az emléknapon csuka zoltán „ piros pünkösdi nap-
ján „ című eposzát amelyben a költő, mint az események szemtanú-
ja beszéli el a történeteket, - bánffy györgy színművész tolmácsol-
ja. a megemlékező beszédek a pécs-bányatelepi férfikö-
rus szereplése, majd koszorúzás követi: a párt-, a fegyveres
erők és a társadalmi szervezetek képviselői a megemlékezés vi-
ságait helyezik el a munkásmozgalmi emlékmű talapzatán. az ün-
nepesség a fegyveres testületek díszegységeinek tisztelgésével,
majd a fegyveres erők pécsi székházában rendezendő fogadással
ér véget.

az emléknaphoz több más esemény is társul. fancsovics
györgy muzeológus-helytörténész a 6-os ezred felkeléséről, annak
előzményeiről és következményeiről honvédtisztek részére tart
előadást, a légénységi állomány a hadtörténeti intézet po-
litikai tájékoztató anyagából ismerkedik meg a felkelés történe-
tével. a bm karhatalom pécsi irodalmi színpada „ első voltak „
címmel irodalmi műsort mutat be, több helyen a témához kapcsoló-
dó vándorkiállítás nyílik. a honvédségi alakulatok kiszerveze-
tei felkutatják a katonafelkelés résztvevőit és összegyűjtik vissza-
emlékezéseiket. a pécsi uttorok - a kimsz megalakulásának év-
fordulójához kapcsolódva - hasonló munkához kezdtek. /mti/

9.00/lm 4c p30

- 18 -

102

bb 21. kemping a „, hirös város,, parkerdejében

vid-kz/tné-ju la

1968. május 6.

kempinget nyitnak a „, hirös város,, - kecskemét - park-
erdejében. az izléseesen felszerelt táborozó helyet a helyi ér-
tékesítő szövetkezet alakítja ki. a sátorszállás rövidesen meg-
nyílik, a vendégek ellátására hangulatos éttermet rendeznek be.
/mti/

--

bb 23. eszperantó serleg

vid fm/sk-ju ká bs

1968. május 6.

a szolnok megyei eszperantisták augusztus 18-21. között
ötödik alkalommal rendezik meg hagyományos nemzetközi baráti
találkozójukat szolnokon. a háromnapos eseményen a szomszédos
országok és hazánk eszperantistái vesznek részt. a nemzetközi
nyelv gyarkolását és a barátság építését egyaránt szolgáló
rendezvényeket tisztai hajókirándulások baráti estek, városnézés,
művészeti bemutatók egészítik ki. az idén nemzetközi lovasver-
senyt is rendeznek, s ebből az alkalomból eszperantó serleget
alapítottak, amelyet ünnepélyesen adnak át a győztesnek. /mti/

--

bb 25. „, pecsenyekacsa-futószalag,, - naponta tízezer kacsa
kerül műanyagtasakba

vid cs/tné-ju ká bs

1968. május 6.

a körös vidéki halastavakon - zömmel biharugrán és szar-
vason - százezerrel, szinte futószalagon nevelik a pecsenyekacsát.
a víziszárnyasokat már ötven napos korukban 240-250 dekás át-
lagaullal adják át a feldolgozó iparnak. a baromfiipari országos
vállalat békéscsabai és orosházi gyáregységeiben megkezdődött
a feldolgozásuk, egyedül békéscsabán naponta tízezer kacsa ke-
rül műanyag-tasakba. az idén először hazai fogyasztásra is adnak
halastavi pecsenyekacsát. a megye két gyáregységében a szezon-
ban egymillió-kétszázézer halastavi pecsenyekacsa kerül feldol-
gozásra. /mti/

9.15/lm 4c p35

- 19 -

102

bb 24. telekredezés a balatonparton

b vid-cs/tné-lm ká

1968. május 6.

a geodéziai és térképészeti vállalat soproni osztálya öt dunántúli megye - veszprém, győr-sopron, komárom, vas és zala megye - községeinek készíti a kataszteri térképeket. a soproni geodéták 10 évvel ezelőtt kezdték meg működésüket és ez alatt az idő alatt a körzetükhöz tartozó megyék 190 községében ujtították fel a térképeket, illetve végeztek új felméréseket. nekik köszönhető, hogy ma már győr-sopron megye valamennyi községe rendelkezik külterületi kataszteri térképpel és rövidesen vas megyében is befejezik a községek feltérképezését. a régi hiányok pótlása és az új felmérések azonban még így is 10-12 évet vesznek igénybe.

főbb éves munkával elkészítették az őrségi talajok domborzati térképét is, amellyel nyolc és félszer hektár talajjavítási munkának vetettek alapot, eddig összesen 140 millió forintot költöttek a gyenge őrségi földek megjavítására, s ahol a munkálatokat befejezték, a termésátlagok a korábbiak kétháromszorosára nőttek.

megkezdtek és egyre gyorsabb ütemben folytatják a balatonpartvonalának általános rendezéséhez szükséges telekredezést is. a magyar tenger partján az üdülőtelepek további fejlesztéséhez szükség van új utakra és közutakra, ezek kiépítése azonban csak a térképek elkészítése után lehetséges. elsőnek balatonkenesén és balatonfüreden végeztek a munkával, de hamarosan sor kerül a balaton többi üdülőtelepére is. a balatonpart feltérképezése lehetővé teszi majd a végleges partvonalak kialakítását./mti/

--

bb 26. halásznak a bánya „tetején,, - elkészült várpalota környékének hasznosítási terve

b vid-cs/tné-lm ká

1968. május 6.

a várpalotai szénbányák megbízásából nagyszabású tervet készített a keszthelyi agrártudományi főiskola kollektívája a bányaművelés következtében erősen károsodott mezőgazdasági területek rendezésére, hasznosítására. az alábányászott, majd beomlasztott „néhai,, szántóföldek, valamint a külszíni fejtésnél keletkezett „tárogó sebek,, 5 200 hold kiterjedésűek. a leállított területek egyharmadát mélyebb-sekélyebb vízréteg borítja, a többit értéktelen legelő, vagy kopáros foglalja el.

/folyt.köv./

9.20/lm HC 935

- 20 -

10/4

bb 26. /halásznak... 1. folyt./-lm

az alábányászás következtében keletkezett vizek - a vizsgálatok szerint - ponty telepítésével kiválóan hasznosítható. ezzel kapcsolatban igen érdekes gazdaságossági számításokat végeztek a keszthelyi szakemberek: az itt nevelt hal önköltsége 11 forint 20 fillér lesz, vagyis kilogrammonként 1.30 forinttal olcsóbb, mint a jelenlegi országos átlag. ésszerű felhasználás révén a 10 évente negyedmillió kilogramm pontyot: több mint egymillió forint tiszta jövedelmet adhat a népgazdaságnak, amellyel a szükséges beruházások hét év alatt megtérülnek.

a nagymennyiségű víz hasznosításának további lépcsőjeként a vízrendezés után 700 holdra öntözést terveznek, az ezek után is megmaradt mélyfekvésű részekre pedig nádas, fűzes és 240 holdas nyárfaerdő kialakítását javasolják a kutatók. mivel a vízkárokon kívül főleg a nagymérvű tápanyaghiány okozza a földgyenge termőképességét, a szakemberek kidolgozták a talajjavítás visszafordítás terveit is. mindezek megvalósítása után növénytermesztéssel, kertészettel, a déli lejtőkön pedig gyümölcsfák telepítésével tehető ismét gazdaságossá a szénbányák károsította vidék. a számítások szerint a tervben szereplő körülbelül 20 millió forintos beruházás révén évente 15 millió bruttó termelési értéket érhetnek el a jelenlegi kopárosok helyén.

a várpalotai szénbányák és a keszthelyi agrártudományi főiskola összefogása - a tervek helyi jellege ellenére - országos jelentőségű. a hasznosítás formái az ország más vidékein levő alábányászott területek rendezésére is általánosíthatók./mti/

--

bb 27. újabb érdekes dokumentumok az egykori szentesi direktóriumról

b vid fm/sk-lm ká

1968. május 6.

a szentesi állami levéltárban a közelmúltban megtalálták a magyar tanácsköztársaság időszakában működött városi direktórium egyik iratanyagát. a régi dokumentumokból kiderül, hogy a munkáshatalom helyi vezetői már akkor szorgalmazták a földgazdálkodás megindítását. megvizsgáltatták például 66 ártézi kut feltörő vizét és a vizsgálatok során csaknem minden helyen többkevesebb földgázt is találtak.

/folyt.köv./

9.25/lm HC 935

- 21 -

10/32

bb 27. /ujabb érdekes ... 1. folyt./-lm

az események alakulása folytán a kutatófurások megindítására már nem jutott ideje a munkáshatalomnak, az ezzel kapcsolatos iratokat a tanácsköztársaság bukása után is tanulmányozták ugyan, de 1923-ban végleg irattárba tették. a most előkerült dokumentumok szerint ezt azzal indokolták, hogy a „változott valutáris viszonyok miatt további intézkedés felesleges,..

a szentesi direktórium által is felkarolt földgázkutatás gondolata most válik valósággá csongrád megyében, ahol nagy erőfeszítéseket tesznek az alföldi mélyén rejlő szénhidrogénkincsek gyors felátására./mti/

bb 28. cseppkövek a templom alatt - háromezáz méter hosszú alagút épül villányban

b vid cs/sk-lm la

1968. május 6.

villányban megkezdődött az öt éves tervidőszak egyik legnagyobb szőlészeti-borászati beruházása, amelynek során - 50 millió forintos költséggel - korszerű, új kombinátot létesítenek az állami gazdaságban. a háromlépcsős program első fázisában még az idén új pincét fúrnak 10 000 hektoliter bor tárolására. 1969-ben új palackozóüzemet állítanak fel, amely évente hárommillió palackot tölt meg. 1970-ben pedig új szőlőfeldolgozó üzem épül, amelynek kapacitását 50 000 mázsára tervezték. a szakemberek szerint közép-európa egyik legnagyobb és legkorszerűbb szőlészeti-borászati kombinátja lesz az új villányi üzem.

a soronlevő munkák programjában szerepel, hogy átfurják a villányi templom-hegyet, amelyen a 18. századi műemléktemplom áll. a csaknem 300 méter hosszúságú alagút házak, kertek, szőlők alatt vezet majd. egyik vége a jelenlegi pincészethez csatlakozik, a másik vége a vasutállomásig ér, ahol felépül majd a palackozóüzem. a pincét furó munkások máris mélyen behatoltak a hegy gyomrába. furás közben érdekes felfedezésre jutottak: többhelyütt szép cseppkőképződmények alakultak ki. naponta 1-2 métert haladnak előre a bányászok. a terv szerint szeptemberben készül el a földalatti folyosó, s így még szüret előtt berendezheti a gazdaság hordókkal. a labirintusban körülbelül 100 óriás hordót helyeznek el, amelyekbe kerekken egymillió liternyi villányi vörösbort tölthetnek./mti/

9.35/lm ke 455

- 22 -

1022

bb 29. hetenként négyezer hizó bács-kiskun megyéből

a vid cs/sk-lm ká

1968. május 6.

bács-kiskun megyéből a tavalyinál sokkal egyenletesebb a húszárú-felhozatal, hetenként 4000 hizót szállítanak az ország ellátására. a megyei állatforgalmi vállalat az év eleje óta 55 000 tőkesertést vett át a termelőszövetkezetektől, háztáji gazdaságoktól. - kétszer többet, mint az elmúlt év hasonló időszakában. a következő hónapokban is lesz bőven eladó sertés: 60 000-70 000 gömbölyödik már az üzemi hizlaldákban és a háztáji gazdaságokban. a szaporulatból hetenként 1800 süldőt küldenek a pest környéki hizlaldákba./mti/

bb 30. „művészeti napokat,„ rendeznek salgótarjánban

a vid fm/sk-lm ká

1968. május 6.

az őszirózsás forradalom, a kmp megalakulásának és a tanácsköztársaság kikiáltásának, továbbá hazánk felszabadulásának évfordulója megünneplésére nagyszabású politikai és művészeti programmal készülnek salgótarjánban. a történelmi évforduló ünnepségeinek nyitányaként - ez év szeptemberében megrendezik - a „salgótarjáni művészeti napok,„-at. az előkészületek már megkezdődtek.

kiemelkedő esemény lesz a kmp salgótarjáni szervezeti és területi szerve megalakulása 50. évfordulójának megünneplése. kétnapos tudományos emlékülésen hozzák nyilvánosságra a salgótarján-környéki kommunista mozgalom 1918. december 26-án tett első lépéséről szóló dokumentumokat, amikor kun béla, rudas

lászló és szaton rezső, személyesen segítették, irányították salgótarjánban a párt megalakulását.

két testvérmege: a közép-szlovákiai besztecei kerület és a közép-szibériai kemerovói terület képzőművészeinek kiállítására is sor kerül salgótarjánban./mti/

9.50/lm ke 106

- 23 -

bb 31. budapesti tanácskozik a dokumentáció nemzetközi
vezérkara

t tz/tm-lm bs

1968. május 6.

hétfőn az országos műszaki könyvtár és dokumentációs
központ székházában megkezdte háromnapos kitűzött vezető-
ségi ülését a nemzetközi dokumentációs szövetség, a fédéra-
tion internationale de documentation, a fide 43 állam - 9
szocialista, 19 tőkés és 15 fejlődő ország - dokumentációs
szervezetét, illetve intézményeit egyesíti. feladata a doku-
mentáció elméletének, módszereinek és technikájának fejlesztése,
s az eredmények nemzetközi elterjesztése. fontos szerepet
játsszik a különböző társadalmi berendezkedésű országok
tájékoztatásügyi kapcsolatainak szélesítésében és mélyítésében,
s a dokumentációs szakemberek együttműködésének szervezésében
is.

egyébként ez az első alkalom, hogy a szövetség vezető
szervei szocialista országban tartják ülésüket. ez a tény nem-
csak a szocialista tájékoztatásügyi tevékenység fontosságának
és fejlődésének elismerését jelenti, hanem ezen belül külön-
sen a magyar dokumentációs szolgálat nemzetközi tekintélyét
is bizonyítja.

a mostani tanácskozás alkalmából budapestre érkezett az
usa-ból w.k. lowry, a szövetség elnöke, a szovjetunióból dr. f. a.
szviridov főtitkár is. a vendéglátó házigazda szerepét dr.
lázár péter, az országos műszaki könyvtár és dokumentációs
központ főigazgatója, a fide egyik alelnöke tölti be./mti/

bb 31. dán tüzeléstechnikai és szellőzési berendezések
bemutatója a technika házában

t tz/tm-lm 1e

1968. május 6.

hétfőn a technika házában megkezdődött a d.f.j. - a de
forenade jernstoberier. - dániai cég 2 napos előadássorozata
és a hozzá kapcsolódó gyártmánybemutató.

a dániától erre az alkalomra budapestre érkezett szak-
emberek a cég központifűtési, olajtűzelési és szellőzési el-
járásait ismertetik, a gyártmányokat pedig részint eredeti
állapotban, részint a belső konstrukciót is felfedő modellek-
kel mutatják be./mti/

--

10.10/Lm Re 1070

-24-

bb 33. megkezdődött az akadémia közgyűlése

t ms/tm-lm 1e

1968. május 6.

hétfőn délelőtt a magyar tudományos akadémia diszter-
mében megkezdődött az akadémia idei - immár 128. - évi közgyű-
lése. a megnyitón megjelent és az elnökségben foglalt helyet
dr. ajtai miklós, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a
kormány elnökhelyettese, óvári miklós, az mszmp kb tudományos,
közoktatási és kulturális osztályának vezetője, kiss árpád,
miniszter, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnöke,
rusznyák istván, a magyar tudományos akadémia elnöke, erdei
ferenc, jánossy lajos, ligeti lajos, és straub f. brunó, az
akadémia alelnökei, erdey-gruz tiber, az akadémia főtitkára,
és kónya albert, az akadémia főtitkárhelyettese. a közgyűlé-
sen az akadémia rendes és levelező tagjain kívül nagy számban
voltak jelen a társadalmi és tudományos élet ismert személyi-
ségei, egyetemi tanárok, kutatók.

a közgyűlést rusznyák istván nyitotta meg, majd erdey-
gruz tiber terjesztette elő az elnökség beszámolóját.

/ az elnöki megnyitót és a beszámolót mai bb 1. kia-
dásunkon közöltük, az embargót feloldjuk./

/folyt.köv./

a szerkesztőségek figyelmébe!

-lm bs

javítás a május 5-1, vasárnapi bb 29. sz. /emlékmű-
vet avattak balfon/ hírünkre:

a hír első bekezdésének utolsó sorában kisházi bõn
funkciója helyesen: az elnöki tanács h e l y e t t e s

e l n ö k e./mti/

--

11.25/Lm Re 120

- 25 -

1302

bb 34. előadások finnországból a magyar élelmiszeripari kutatásokról

k kf/kf-lm ie 1968. május 6.

dr. Lőrincz Ferenc egyetemi tanár, a husipari kutató intézet igazgatója finnországra utazott, ahol a helsinki egyetem meghívására több előadáson ismerteti a magyar élelmiszeripar, ezen belül a husipar kutatási eredményeit./mti/

bb 35. beomlott a homokbánya

i fe/lk/-s zs bs 1968. május 6.

Simon Attila, 19 éves állami gazdasági dolgozó és két társa egyházashatya község határában egy üzemen kívül helyezett homokbányából homokot termelt ki. rakodás közben a homokbánya beomlott és maga alá temette Simon Attilát, aki a helyszínen meghalt. a baleset ügyében a felelősség megállapítására vizsgálat indult./mti/

bb 36. a hernádba fulladt

i fe/lk/-s zs bs 1968. május 6.

Szentistvánbaksa határában Gál Miklós 31 éves segédmunkás a hernád folyóban fürdött és a vízbe fulladt./mti/

bb 37. százkilenc közlekedési baleset - három halott

i fe/lk/-s zs bs 1968. május 6.

a kresz megsértése miatt a hét végén 109 közlekedési baleset történt: hárman életüket veszítették, huszonkilencen életveszélyben, illetve súlyosan megsérültek.

Bokros községben Kovács Miklós 40 éves kisiparos, Tiszakécskei lakos személygépkocsijával szabálytalanul előzött és elütötte az előtte kerékpárján haladó Csányi István 58 éves tsz-tagot, aki a helyszínen meghalt. a rendőrség Kovács Miklóst előzetes letartóztatásba helyezte.

/ folyt.köv. /
12.43/-s

MW 13-2

- 26 -

bb 37./ százkilenc...../ 1. folyt./-s

Kecskeméten Kelemen István 58 éves utőr kerékpárjával egy Lovaskocsinak ütközött és a helyszínen meghalt. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint a balesetet a kerékpár fékhibája okozta.

a rákosi vasútállomáson egy személyvonat elgázolta Boti Gábor 58 éves segédmunkás, nagykátai lakost, aki sérüléseibe a kórházba szállítás közben belehalt./mti/

bb 38. időjárásjelentés

gk/-s 1968. május 6.

a meteorológiai intézet jelenté 1968. május 6-án, hétfőn 13 órakor:

meleg éjszaka

a róma-budapest - moszkva vonaltól északnyugatra száraz-földünket óceáni, hűvös, nedves levegő árasztotta el. hatására ezeken a területeken változékony az időjárás. sokfelé esik az eső. helyenkint zivatarok is keletkeznek. a skandináv államokban havazik. az említett vonaltól délkeletre kevés a felhő, száraz, az évszakhoz képest igen meleg az idő. a balkán-félszigeten ma a kora reggeli órákban már 20-25 fok között volt a hőmérséklet, ugyanekkor az ibériai-félszigeten és nyugat-európában csak 5 fok körüli hőmérsékletet mértek. hazánkban vasárnap a dunántúlon 2-7, máshol 7-11 órán keresztül sütött a nap. csak egy-két helyen hullott jelentéktelen mennyiségű zápor. napközben a hőmérséklet általában 27-32 fokig emelkedett. ma hajnalra csak 11-18 fokig hűlt le a levegő. délelőtt országsszerte felhős, meleg idő volt. a déli, délnyugati szél helyenként megerősödött. 11 órakor már 24-30 fokig emelkedett a hőmérő higanyszála.

Budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 21 fok volt, a sokévi átlagnál 6.6 fokkal magasabb.

ma 12 órakor Budapesten a hőmérséklet 27 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás kedd estig: változóan felhős idő, inkább csak a dunántúlon szórványosan záporok, zivatarok. időnkint élénk délnyugati szél. nyugaton a meleg kissé mérséklődik. meleg éjszaka. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 12-16, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden a dunántúlon 20-25, máshol 25-30 fok között.

a duna vízállása Budapestnél 325 centiméter./mti/

13.05/Lm

- 27 -

MW 14-2

bb 39. tizórás megfeszített munkával betölték a salgótarjáni
síküveggyár kilyukadt üvegolvasztó kemencéjét

vid kz/sk-lm ká

1968. május 6.

harminc milliméteres nyílás keletkezett vasárnap este a salgótarjáni síküveggyár egyik üvegolvasztó kemencéjén, s két óra tájban vékony sugárként folyni kezdett az 1350 fokos hőmérsékleten izzó üveg a kemencéből. a dolgozókat azonnal riasztották. a vasárnapi pihenőjüket feláldozva, ugyyszólván percekben belül valamennyien - köztük a nyugdíjasok is - ott voltak a kemence körül. a mentési munkálatokat juhász gyula, a gyár igazgatója és bíró sándor, a gyár főmérnöke irányította. kívülről vízzel, belülről beadagolt cseréppel hűtötték az olvadó üveget, miközben a rendkívül veszélyes robbanás elhárítása végett, kikapcsolták a kemence gázfűtését. a mentőbrigádok tagjainak azbesztruhában is 3-4 percenként kellett váltaniok egymást a forró kemence körül. tizórás, szinte emberfeletti munka után hétfő reggelre sikerült betömni a kemencén keletkezett lyukat. nem sokkal később munkához láttak a gyár nagy tapasztalattal rendelkező kemence-kőművesei. a tervek szerint a kemencét 1000 fok körüli hőmérsékleten tartják, s így kísérik meg a „befoltozását... a szakemberek véleménye szerint még legalább három napi, az eddighez hasonló hősies munkára lesz szükség ahhoz, hogy a sok milliós kárral fenyegető üzemzavart teljesen elhárítsák. /mti/

bb 40. embargó: 7-én 7 óra!

junius első felében hazánkba látogat az indiai köztársaság elnöke

tr-lm zs

1968. május 6.

losonczy pák, az elnöki tanács elnöke magyarországi látogatásra hívta meg dr. zakir husszeint, az indiai köztársaság elnökét, aki a meghívást örömmel elfogadta. tervek szerint az indiai köztársaság elnökének látogatására 1968 junius első felében kerül sor. /mti/

14.20/Lm

- 28 -

14.20/15^{1/2}

bb 41. szedik a kelebiai cseresznyét

vid cs/sk-ju ká

1968. május 6.

bács megye napsütötte déli tájain, a kelebiai cseresznyésekben, - ahol az országban mindig elsőnek érik be az ízletes májusi csemege, - hétfőn megkezdődött a szedés, a fülledt, meleg időjárás gyorsan érleli a bogyókat, s már nemcsak a házi kertekben, de a nagyüzemi gyümölcsösökben is messze viritanak a cseresznyefák. az áprilisi fagyok sajnos elvitték a termés nagyrészét. az első nagyobb tételt kedden indítják a fővárosba, s ezt követően minden nap friss rakományt küldenek az iparvárosokba és a budapesti fogosztóknak. /mti/

bb 42. elkészült a zagyva mentén a kétmillió százezer köbméteres víztároló

a vid cs/sk-ju ká

1968. május 6.

nógrád megye egyik legnagyobb „természetátalakító”, beruházásaként a zagyva jobbpartján - a bujaki-patak és a szuhapatak közötti területen - 28 millió forintos költséggel elkészült a 2,100.000 köbméteres víztároló, és megkezdte próbüzemelését a hozzácsatlakozó hold hatósugaru, palotási öntözőfürt, amely hétfőn már 400 holdon áztatta mesterséges esővel a szomszagos földeket. a víztároló, illetve a ráépülő öntözőrendszer teljes elkészülte után összesen 1200 hold területet öntöznek majd a négy nógrádi község: palotás, héhalom, kisbágyon és szarvasgede határát egyesítő palotási május 1. termelőszövetkezetben. /mti/

1600

bb 43. a budapesti közlekedési vállalat

k hbj-ju 1e

1968. május 6.

értesíti az utazóközönséget, hogy előreláthatólag május 15-19 a jászai mari tér - pünkösdfürdő között közlekedő menetrend szerinti hajójáratok mederkotrési munkálatok miatt a népsziget-alsó és árpád uti megállóhelyeket nem érintik. /mti/

14.35/ju

-29-

14.35

bb 44. nőket foglalkoztató új üzem tatabányán

a-vid kz/sk-lm ká

1968. május 6.

nőket foglalkoztató újabb üzem dolgozóinak betanítását kezdték meg hétfőn tatabányán, ezuttal a budapesti habselyem kötöttárugyár helyezte egyik részlegét a bányászvárosba. egyelőre 50-nőt foglalkoztatnak, a későbbiekben azonban 400-an kapnak munkát, ezenkívül bedolgozó gárdát is kialakítanak. a bedolgozás révén mintegy 100-150 háziasszony jut állandó kereseti forráshoz. a tatabányai városi pártbizottság és tanács erőfeszítéseinek eredményeként az utóbbi négy évben már kilenc, együttesen 3500 nőt foglalkoztató üzem, illetve üzemszék kezdte meg működését a városban. a korábban kizárólag nehéziparral rendelkező tatabányán ezzel számottevően javultak a nők kereseti lehetőségei./mti/

bb 45. Ünnepi tudományos ülés a vízművek centenáriumán -

t hbj/tr-lm ie

1968. május 6.

fennállásának 100. évfordulóját ünnepli a fővárosi vízművek. a jubileum alkalmával - a magyar hidrológiai társasággal együtt - ünnepi tudományos ülészeket rendeztek. a technika házában hétfőn tartott Ünnepi megnyitó ülésen résztvettek a magyar vízgazdálkodás kiváló elméleti és gyakorlati művelői, továbbá ausztria, csehszlovákia, franciaország, jugoszlávia, lengyelország, az ndk, az nszk, románia és a szovjetunió több ismert hidrológusa.

az ünnepi ülést dr. vitális sándor egyetemi tanár, a magyar hidrológiai társaság elnöke nyitotta meg. hangsúlyozta: egy-egy város kulturáltságának fokmérője az is, mennyire korszerű a vízellátása. száz évvel ezelőtt budán, pesten és óbudán még sokan közvetlenül a dunából vagy ósdi kutakból nyerték a vizet. óriási fejlődést jelentett a vízművek létesítése. a vízművek műszaki fejlesztésében 51 esztendője tevékenyen vesz részt a magyar hidrológiai társaság is.

ezután sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke üdvözölte a jubiláló vízművek dolgozóit. emlékeztetett rá: a vízművek megteremtése megelőzte budapest közigazgatási életrehívását, s a vízművek megalapítását a főváros éllete egyik kiemelkedő eseményének tekinthetjük - 100 év távlatából is.

/folyt.köv./

14.50/Lm

- 30 -

16.9

bb. 45. / Ünnepi tudományos ... 1. folyt./ 11

a vízművek 100 éves története bővelkedik sikerekben. hősie munkát végeztek a vízművek dolgozói közvetlenül a felszabadulás napjaiban és azt követően. jól dolgoztak 1967-ben is, ezért tüntette ki a minisztertanács és a szot a vízművek dolgozóit vörös vándorzászlóval. a vízművek kapacitása óriásit fejlődött. száz évvel ezelőtt a vízmű napi kapacitása nyolcezer köbméter volt, ma csúcspontjára idején 840 000 köbméter és nem is sokára elér a napi egy millió köbmétert. minden tudományos eszköz felhasználásával vigyáz a vízművek a víz minőségére, ami - s ez a legnagyobb dicséretet jelenti - a 100 év alatt mindig megfelelt a követelményeknek. a fővárosi tanács nagy gondot fordított az utóbbi évtizedekben a vízművek fejlesztésére. ehhez a kormányzattól nagy anyagi támogatást kapott, de a jövőben még többre van szükség. budapest kétmillió lakosa közül ugyanis ma még 300 000 ember nem jut hálózati ivóvízhez.

dégen imre államtitkár, az országos vízügyi hivatal elnöke rámutatott: a fővárosi vízművek 100 éves, eredményekben gazdag múltja nemcsak a főváros vízellátásának egy évszázados történetét öleli fel, hanem egyúttal a magyarországi vízellátásnak is kiemelkedő fejezete. a 100 évvel ezelőtti vízmű alapja volt a hazai, központosított vezetékes vízellátás műszaki megoldásának. érlette, elősegítette a vidéki települések vízvezeték ellátását. budapestet sopron, győr, szeged, miskolc követte a sorban.

fővárosunk kedvező hidrológiai és geohidrológiai adottságai mellett is viszontagságos, hosszú utat kellett megtenni az aquincumi első aquaducttól a mai korszerű „vizgyárakig”, a kétmillió főváros korszerű vízellátásának megoldásáig. a budapesti vízmű tervezői és építői, a magyarországi vízellátás utóbbi, majd utódaik nehéz és fáradtságos munkát végeztek, amíg az 1868-ban üzembehelyezett 60 kilométer hosszú hálózattal 127 utcát ellátó első vízmű a mai hatalmas vízműrendszerre formálódott. az első vízmű tervezője külföldi mérnök - lindley vilmos - volt. büszkék vagyunk arra, hogy a jövő nagy városának igényeit is kielégítő vízellátás helyes útját magyar mérnök: wein jános, a vízművek első igazgatója határozta meg. ő mutatott rá a természetes szűrési dunavízhasznosítási lehetőségeire és fővárosunk ebből a szempontból is igen kedvező helyzetére.

/folyt.köv./
15.30/11

- 31 -

16.9

bb. 45./ Ünnepi tudományos ... 2. folyt./ 11

elődeink uttörő munkája nem csökkentette a mai generáció feladatait. az ország vízműveinek kapacitását az 1950. évi napi 700 000 köbméterről kétmillió köbméterre növeltük és ma már a magyar falvak százaiban közművesített vezeték juttatja el a lakossághoz az egészséges ivóvizet.

az ünnepi ülésen hajdu györgy, a fővárosi vízművek igazgatója részletesen ismertette a vízművek történetét. elmondotta hogy a vízművek jelenleg több mint 800 különböző típusu kutból, két felszíni vízműből nyeri a vizet, s 3 200 kilométer összhosszuságú csőhálózaton jut el a víz a fogyasztókhoz.

az ünnepi ülésen bemutatták a „100 esztendő, fővárosi vízművek 1868-1968” című filmet. a tudományos ülészakkegden folytatja munkáját./mti/

bb. 46. veszélyes tüzet fékeztek meg győrtt

a vid kz/sk/ká/11 zs

1968. május 6.

a lakk- és festékipari vállalat győri gyárában eddig ismeretlen okból tüzet fogtak a pótkocsis targoncával szállított lakkgyapot tartályok. a lángok pillanatok alatt áttértek a közelben lévő alkit- és fenyőgyantás hordókra. a tűz mindössze 25 méternyire történt a robbanásveszélyes nitroüzemről. az üzemi tűzoltók gyors beavatkozása elejét vette annak a súlyos katasztrófának, amelyet a tűz továbbterjedése a nitroüzemben okozhatott volna. a tűz keletkezésének okát szakértők vizsgálják./mti/

bb. 47. kétnapos országos műszaki ellenőrzési konferencia kezdődött győrtt

vid kz/sk/ká/11 zs

1968. május 6.

kétnapos országos műszaki ellenőrzési konferencia kezdődött hétfőn győrtt. a mintegy 50 vállalat műszaki-ellenőrzési főosztály-és osztályvezetőjének részvételével megrendezett tanácskozáson egységes irányelveket javasoltak a vállalatok műszaki ellenőrzési tevékenységére; azzal a céllal, hogy ezzel is javítsák a termékek minőségét. a beterjesztett egységes irányelveket több előadás alapján részletesen megvitatják./mti/

15.48/11

- 32 -

MW 16.32

bb. 48. bányászpark épül komlón

a vid kz/sk/ká/ 11 zs

1968. május 6.

nagyszabású városrendezési munka kezdődött hétfőn komlón, a bányász szocialista brigádok társadalmi segítségével. a város szívében - a lenin tér feletti elhanyagolt domboldalon - hozzáfogtak a bányászpark építéséhez. az első társadalmi munkások a kossuth bánya és a bétaakna szocialista brigádjainak tagjai voltak. a több hold kiterjedésű park gerincét a lenin térről a dombtetőn kibontakozó legfiatalabb városrészbe - a szilvásba - vezető, mintegy 300 méter hosszú lépcsősor alkotja. ettől jobbra-balra sétányokat, pihenőligeteket alakítanak ki. a következő években tovább bővül, szépül a park. központjában, a tervek szerint, monumentális bányász emlékművek helyeznek el./mti/

bb. 49. sajtótájékoztató az ndk új kulturaközpontjában

t fe/gk/zis/ zs

1968. május 6.

hétfőn mutatták be a sajtó képviselőinek a német demokratikus köztársaság új tájékoztató és kulturális központját, amely a deák ferenc tér 3. szám alatt kapott otthont.

franz köhler, az ndk budapesti nagykövetségének sajtóattaséja bevezetőben utalt arra, hogy a két ország közötti kulturális kapcsolat fejlődését szimbolizálja az új kulturális centrum, majd ernst rader /umtut, / az intézet igazgatója mondott köszönetet a magyar építővállalat, a közti tervezőknek és építőinek áldozatos munkájukért. a belső kiképzésben 15 ndk-beli vállalat dolgozó, művészei vettek részt.

az igazgató a továbbiakban utalt arra; az intézet elsőrendű feladatának tekinti, hogy az ndk életéről, politikai, gazdasági és kulturális tevékenységéről tájékoztassa a magyar közönséget. az új kulturális központ mindezekhez nagyszerű feltételeket biztosít. a klímaberendezéssel ellátott 100 személyes mozi- és hangversenytéremben a legújabb defa- és tévéfilmeket mutatják be, jellegzetes ndk-beli művészek lépnek majd pódiumra. a kiállító-teremben havonta rendeznek tárlatot az ndk művészeinek alkotásaiból. a könyvtárban kétezer kötet továbbá friss ndk-beli lapok folyóiratok, állnak a közönség rendelkezésére. két korszerű nyelvlaboratórium egészíti ki a minden kényelemmel berendezett kulturaközpontot, amelyet szerdán ünnepélyesen nyitnak meg./mti/

16.27/11

- 33 -

MW 17.22

bb. 50. új kapcsolatok a kereskedelemmel és a vásárlókkal - százféle textilanyag bemutatója a bnv-n - sajtótájékoztató a pamutnyomóipari vállalatnál

t sz/lk/1e/1l bs

1968. május 6.

Évente 200 millió méter textil kerül ki a pamutnyomóipari vállalat üzemeiből, s a gyárak kollekciói bőséges áruválasztékot, 4000 féle minta 24 000 változatát kínálják. A nagyvállalat megalakulása óta - az utóbbi öt évben - új alapanyagok, fonalak felhasználásával száz típusú textiliát kísérleteztek ki - mondotta végül a vezérigazgató, a vállalat óbudai központjában hétfőn tartott sajtótájékoztatón, - ez alatt az öt év alatt a pamutnyomó kétszer volt élűzem, s tavalyi jó munkája alapján elnyerte a minisztertanács és a szót vándorzászlaját. Ehhez nagymértékben hozzájárult, hogy az előző évhez mérten 1967-ben 2,4 millió dollár egyenlegjavulást ért el. Ennek hasznából a vállalat dolgozói közvetlenül is részesedtek: átlagosan 24 napi bérnek megfelelő nyereségrészesedést kaptak. Sok régi törzsgárdatag mintegy kéthavi többletfizetést vihetett haza.

A vállalat az új gazdasági mechanizmus körülményei között újszerű együttműködést alakított ki a kereskedelemmel. A Hungarotex - szel amely gyártmányainak mintegy 60-70 százalékát exportálja -, bizonyos szerződést kötött. A vállalat szakemberei maguk is több országban végeztek piackutatást. A gazdasági bizottság döntése alapján a pamutnyomó önállóan köthet megállapodásokat bérmunka-exportra. A tervek szerint ebben az évben már mintegy 1 millió méter textiliát készítenek ki bérmunkában jugoszláviai és libanoni megrendelők részére.

Fontos feladatnak tekintik, hogy a hazai vásárlókat megismertessék új gyártmányaikkal, amelyek nem gyűrődnek, vasalást nem igényelnek, árak azonban valamivel nagyobbak a régebbieknél. A közelmúltban pécsen nyitottak a helyi kiskereskedelmi vállalat kezelésében működő mintaboltot. A legközelebb budapesti a szilvárvány áruház petőfi sándor utcai és szent istván körüli üzleteiben rendezkednek be a vállalat újdonságainak rendszeres árusítására és piackutatásra. E két üzlet már a bnv idején forgalomba hozza a vásáron kiállított újdonságok egy részét.

A pamutnyomóipari vállalat egyébként a budapesti nemzetközi vásáron széleskörű közvéleménykutatást és üzleti tárgyalásokat kíván folytatni, s száz féle gyártmányát mutatja be. Nagy érdeklődésre tarthat számot a külföldi üzletemberek és a hazai vásárlók körében is a goldbrill tartós krepp, a goldencott kikészítésű pamut és viszkózszálból szőtt ruhakelme, az elasztik kikészítésű hullámosított viszkóz alapanyagú seherezáde és cleopatra, valamint a polyacrilnitril-ből szőtt nyomottmintás vászon. /mtl/

16.40/1l

- 34 -

16.40/1l

bb. 51. két nap alatt egymillió háromszázezer pár cipő keresgát - 250 féle modell a duna cipő gyár börzsjén t

t sz/j/1e/1l bs

1968. május 6.

Aki hétfőn és kedden a délelőtti és a koradélutáni órákban belép a duna cipőgyár művelődési otthonába a néhányperces időközönként elhangzó négyjegyű számok hallatára hirtelen azt hihetné, hogy valamiféle tőzsdére csöppent. Valójában a négyjegyű számok egy-egy cipőmodellt jeleznek, azokat kiálják ki megvételre. A cipőgyárak évente kétszer rendeznek ilyen, ugynevezett börzset, ahol a kereskedelemnek felkínálják gyártmányaikat. A duna cipőgyár ezúttal őszi-téli kollekcióját mutatja be, összesen 250 modellet: 50 férfi-, 120 női- és 80 gyermekcipőt.

A kereskedelem képviselői alaposan megnézve a modelleket, latolgatva, hogy kelendő lesz-e, s megfelelő az ár, döntenek arról: melyiket milyen mennyiségben rendeljék. A választékkal, a cipők formáival elégedettek. A nők számára széles orru kaptafára formázott, sétasarokkal ellátott új pómszcipőket választották, velurozott sertés- és marhabőrrel, különböző boxbőrrel illetve ezek kombinációjából. A női cipőkön sok az új diszítésem: fémgomb, csat, vagy verst. Már most megrendelték a női és gyermek téli csizmák egy részét is. A gyermekcipők közül sikerre tart számot a serdülő lányoknak szánt széles orru, lapos sarku, általában a bokánál pánttal átfogott félcipő, a fiúk számára pedig újdonság a fröccsöntött talpu, könnyű, tartós magasszárú cipő, amiben nyugodtan focizhatnak is.

A most értékesített 1 300 000 pár lábbeli a duna cipőgyár november végéig terjedő gyártási programját jelenti. /mtl/

bb. 52. életbelépett a nyári tejszállítási menetrend - hétfőtől több mint 500 üzlet naponta kétszer kap friss tejet

1 kf/kf/1e/1l bs

1968. május 6.

A meleg idő beálltával a budapesti és vidéke tejipari vállalat áttért a nyári szállítási menetrendre. E szerint több mint 500 fővárosi élelmiszerüzlet naponta kétszer kap friss tejet. Hétfőn délután 20 kocsival, mintegy 70 000 liter tejet vittek a kijelölt nagyforgalmú üzleteknek. A napi kétszeri szállítás egyébként biztosítja a folyamatos ellátást. /folyt.köv./
16.45/1l

- 35 -

16.45/1l

bb. 52./ életbelépett .. folyt./ 11

a nyári menetrenddel egyidőben változott a szavatossági idő is; a reggel kiszállított tej éjfélig, a délutánié másnap délig érvényes. a délután szállított tejet megkülönböztetésként piros zárókoronggal látják el. ezután fokozottabb an ellenőrzik a szavatossági idő betartását, s szigorúan megbüntetik azt, aki 12 óra után előző napi tejet árusít./mti/

bb. 53. a lottó rendkívüli jutalom sorsolásának főnyereményei

1 kf/kf/1e/11 bs 1968. május 6.a

a sportfogadási és lottó igazgatóság hétfőn bonyolította le az áprilisi rendkívüli tárgynyeremény sorsolást. a huzáson a 17. játékhét szelvényei között összesen kétezer nyereményt sorsoltak ki. a főnyereményeket a következő szelvények tulajdonosai nyerték:

kétszobás - lakberendezési utalvánnyal és wartburg személygépkocsival együttjáró - öröklakás az 1. kerületi batthyány utcában: 9 010 746 .

kétszobás öröklakás az 1. kerületi batthyány utcában: 7 121 974.

moszkvics személygépkocsi: 8 298 952

skoda személygépkocsi: 895 836

szigligeti nyaralótelek 80 000 forintos vikendházépítési utalvánnyal: 710 719, 2 396 110, 5 790 690 és 8 730 356./mti/

bb. 55. debreceni zenekar drezdában - indiai zenészek debrecenben

vid tm/tm/ká/11 bs 1968. május 6.

a drezdai műszaki egyetem szimfónikus zenekara tavalyi debreceni szereplésének viszonzásaként az ndk-utazott a debreceni közalkalmazottak zenekara. a fennállásának 20. évfordulóját ünneplő debreceni zenekarnak ez az első külföldi szereplése.

a debreceniek utazásával egyidőben indiai zenészek érkeztek a városba. a háromtagú indiai művészcsoporthoz vezetője, dr. k. c. d. brahaspati zenetudós hétfőn előadást tartott az indiai népzene-ről. előadását két indiai hangszeres művész bemutatója követte.
/mti/

17.00/11

- 36 -

bb. 33. megkezdődött az akadémia.... 1. folyt./ gy

a tetszéssel fogadott beszámoló után óvári miklós az mszmp központi bizottságának osztályvezetője szólalt fel.

tisztelt közgyűlés

a magyar tudományos akadémia idei közgyűlése, amint ez az elnökség beszámolójából is kitűnik, az akadémia tevékenységének legfontosabb oldalával, a mindennapi munka problémáival foglalkozik - kezdte beszédét. a közgyűlés munkaértekezlet jellege nem csökkent, sőt inkább aláhúzza a tanácskozás jelentőségét, hiszen minderre olyan időpontban kerül sor, amikor hazánkban egy nyugodt politikai fejlődés eredményeképpen jelentős változások mennek végbe.

januárban indult el és most bontakozik ki teljes szélességében az új gazdasági mechanizmus. a reform egyike az elmúlt 12 év legnagyobb horderejű eseményeinek hazánkban, s nemcsak a népgazdaság tervszerű vezetésének és működésének új, a mai követelményeknek inkább megfelelő, tökéletesebb módszereit, eszközeit jelenti, hanem máris jelentős hatást gyakorol egész társadalmi életünkre, közgondolkodásunkra is.

gazdaságunk irányításának és működésének új feltételei között nagymértékben megnő a tudomány szerepe, konkrétan szólva, a tudományos eredmények iránti kereslet.

a gazdasági mechanizmus reformja azonban nemcsak a kutatások iránt megnövekedett igények útján, hanem közvetlenül is, belülről is érinti a tudományt, a kutatások szféráját, a tudományt irányító szerveket és a kutatóintézeteket.

1968 első negyedévének tapasztalatai, ahogy az egész népgazdaságban, úgy a tudományos kutatások terén is kedvezőek. a végrehajtott változtatások, az új módszerek és szabályok lényegében helyesnek bizonyulnak.

mindez mégis csak kezdeti lépésként fogható fel. a jövőben is gondolkodnunk kell még azon, hogyan lehetne tovább korszerűsíteni itt az akadémián is a tudományos élet irányításának, szervezésének módszereit, hogy erősödjék és fejlődjék tudományos közéletünk demokratizmusa, s a tudományos kutatómunka még jobban összhangba kerüljön a társadalmi és gazdasági igényekkel.

/folyt. köv./

17.10/gy

Mh 1732

- 37 -

bb. 33. / megkezdődött az akadémia... 2. folyt./ gy

szólni szeretnék a társadalomtudományok művelésének, ideológiai életünk fejlődésének néhány kérdéséről is.

Joggal állíthatjuk, hogy az utóbbi éveket az alkotó marxizmus előretörése, az eleven, pezsgő viták légköre jellemzi. A kutatási témák és a tudományos viták mind jelentősebb része kapcsolódik társadalmi életünk leginkább időszerű kérdéseinek elemzéséhez és megválaszolásához. A párt által kezdeményezett és vezetett gazdasági reform nagy hatást gyakorolt az ideológiai életre is: a társadalomtudományok művelői további biztatást és ösztönzést, gyakorlati példát kaptak arra, hogy tudományos kritikával és időrevivő alkotó javaslatokkal vizsgálják szocialista építésünk új jelenségeit, adjanak színvonalas marxista választ korunk kérdéseire.

Az elismerésre méltó eredmények sem feledtethetik el a még meglevő gondokat: nem egyszer régi, vagy „ujabb”, polgári nézetek jelennek meg marxista köntösben, s a tudatformálás szempontjából legfontosabb kérdések kutatási eredményeivel sem lehetünk még teljesen megelégedve, még ma is nem egyszer űr van a társadalmi, gyakorlati igények és a kutatások között. Ért egy vélemény, hogy e területen is szükséges fokozni az irányítás hatékonyságát, mind a kutatási eredmények hasznosítása, mind a marxista erők kezdeményező szerepének erősítése érdekében. Meggyőződésem, hogy a magyar tudományos akadémia be tudja tölteni azt a felelősségteljes szerepet, amely a társadalomtudományokért vállalt országos felelősségéből következik.

Végül engedjék meg, hogy néhány szóval tájékoztassam a közgyűlés résztvevőit arról a munkáról, amely a párt kezdeményezésére és szervezésében a tudományos kutatások irányításának átfogó vizsgálatára indult meg a közelmúltban.

Pártunk központi bizottságának megbízásából megkezdtük a kutatómunka irányításával összefüggő problémák részletes vizsgálatát. A kritikai, elemző munka eredményeit megfelelő javaslatokkal együtt a központi bizottság elé terjesztjük. Lényegében azzal a munkamódszerrel végezzük az elemzést, amely a gazdasági mechanizmus reformjának munkálatai során bevált. Különböző munkabizottságok - tudományos- és közéletünk számos képviselőjének bevonásával - részletesen tanulmányozzák a tudományos élet irányítási mechanizmusát, beleértve a kutatóbázis fejlődésének, strukturájának vizsgálatát, a káderpolitika és káderképzés, a tervezés és finanszírozás, a nemzetközi tudományos kapcsolatok kérdéseit és külön is a társadalomtudományok speciális problémáit. E munka során szeretnénk felszínre hozni minden jószándékú, reális javaslatot, amely segítheti tudományos életünk fejlődésének meggyorsulását.

/folyt. köv./

17.20/gy

Mé

bb. 33. / megkezdődött az akadémia... 3. folyt./ gy

tisztelt közgyűlés! kedves elvtársak!

A magyar tudományos akadémia közgyűlései éppen úgy, mint a mindennapi munkában elért eredmények méltán keltik fel a közvélemény figyelmét és érdeklődését. A tudomány és a szocializmus természetes szövetségese, mégpedig nemcsak azért, mert egy valóban modern társadalmi rend nem nélkülözheti a korszerű tudomány eredményeinek felhasználását, hanem azért is, mert a jelen és a jövő társadalmának építése maga is tudományos tett.

A tudomány fejlődésének érdekei és az uralkodó osztály szerveződött munkásosztály, a hatalom birtokosává vált nép érdekei közt nincsenek és nem is lehetnek ellentétek. Ezért a szocializmus minden eddiginél nagyobb szabadságot biztosít a tudományos kutatások számára azáltal is, hogy növekvő mértékben teremti meg a tudományok művelésének tárgyi feltételeit, s azáltal is, hogy a kutatás számára kedvező társadalmi viszonyokat teremt.

E gondolatok jegyében, a tudomány és művelői iránti őszinte tisztelettel, s a harcostársaknak kijáró baráti, elvtársi szeretettel üdvözlöm az mszmp központi bizottsága nevében az mta elnökségét, az akadémia tagjait, a közgyűlés résztvevőit, s általuk tudományos életünk valamennyi dolgozóját. Kívánom, hogy a közgyűlés eredményes munkát végezzen, s ezzel is szolgálja közös ügyünket, a magyar tudományos élet további fejlődését - fejezte be felszólalását óvári mikiós.

A nyilvános közgyűlés immár hagyományos szokás szerint az akadémiai aranyérem és az akadémiai díjak átadásával fejeződött be.

Ligeti Lajos, az akadémia alelnöke ismertette az elnökség határozatát, amellyel az idei akadémiai aranyérmet benedikt ottó akadémikusnak adományozta áldozatkész közéleti és tudományos munkássága elismeréséül. Benedikt ottó hosszú ideje fejt ki sokoldalú és példaadó munkásságot és kiemelkedő eredményeket szerzett a korszerű hazai automatizálási kutatások megszervezésében, valamint jól felkészült szakemberek kiképzésében. Kimagasló tudományos eredményeket ért el a különleges villamosgépek terén is.

/folyt. köv./
17.20/11

Mé 12.5

bb. 33. / megkezdődött az akadémia... 4. folyt./ gy

a kitüntetést rusznyák istván nyújtotta át benedikt ottónak, aki meghatott szavakkal mondott köszönetet az elismerésért.

ezután rusznyák istván átnyújtotta az ideai akadémiai díjakat. a 12 000 forintos első fokozatot kapta kertész andor, a matematikai tudományok doktora, a debreceni kossuth lajos tudományegyetem tanszékvezető tanára az utóbbi tíz esztendőben elért fontos, világszerte elismert matematikai elméleti eredményeiért, matolcsy györgy, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, a növényvédelmi kutató intézet tudományos főmunkatársa új növényvédőszer színtézise és a növényvédőszer kémiaja terén elért kimagasló eredményeiért, kovács kálmán, az orvostudományok doktora, a szegedi orvostudományi egyetem 1. számú belklinikájának docense hipofízis- és mellékvese-kutatásért, menyhárd istván, a műszaki tudományok doktora, c. egyetemi tanár, a budapesti városépítő tervező vállalat szaktanácsadója, aki a héjszerkezetek kutatásában jutott jelentős új eredményekre, imre lajos, a kémiai tudományok doktora, a debreceni kossuth lajos tudományegyetem fizikai-kémiai tanszékvezető tanára a radio-kémiai kutatás meghonosításában, valamint a hazai izotóptermelés megindításában kifejtett jelentős tevékenységéért, halász, béla, az orvostudományok kandidátusa, a pécsi orvostudományi egyetem anatómiai intézetének adjunktusa kimagasló kísérleti endokrinológiai eredményeiért, többek között az agyalapi mirigy róla elnevezett területének felfedezéséért, erdős péter, a közgazdaságtudományok doktora, a közgazdaságtudományi intézet tudományos osztályvezetője, az „adatok a mai tőkés pénz, a konjunktúra-ingadozások és a gazdasági válságok elméletéhez” című könyvéért, végül alpár gyula, a műszaki tudományok kandidátusa, a geodéziai kutató laboratórium tudományos osztályvezetője a geodéziai műszerek alap kutatásában elért eredményeiért.

az akadémiai díj nyolcezer forintos második fokozatát 11 kutató kapta egyéni, illetve közös munkával elért ugyancsak jelentős kutatási eredményekért.

/folyt. köv./

HL

18. J

- 40 -

bb. 33. / megkezdődött az akadémia... 5. folyt./ gy

a kitüntettek nevében matolcsy györgy mondott köszönetet.

a közgyűlés nyilvános része rusznyák istván elnöki zárószavával ért véget. az elnökség beszámolóját szerdán zárt ülésen vitatják meg.

délután megkezdődtek a tudományos osztályok ülései, amelyek az osztályvezetőségek beszámolója alapján széles körben megvitatják az illető tudományterületek eredményeit és problémáit. a kémiai tudományok osztályának ülésén a vezetőség beszámolóját langyel béla akadémikus, osztálytitkár terjesztette elő. összegezte a külföldön is nagy tekintélynek örvendő magyar analitikai kémia és fizikai kémia elmúlt évi alap kutatási eredményeit, a műszaki kémia és az utóbbi években meghonosodott és egyre jelentősebbé váló radiokémia fejlődését.

beszámolt arról, hogy az osztály szervezett kapcsolatokat igyekezett teremteni a vegyipari kutatással, s ennek során a nehézipari minisztériummal megállapodásra jutottak a hatékony együttműködés módjai tekintetében.

az agrártudományok osztálya vezetőségének beszámolójában lang gáza levelezőtag hangoztatta, hogy jelenleg a kutatómunka középpontjában a növénytermesztésnek és az állati termékek termelésének mennyiségi növelése és minőségi javítása, valamint a nagyüzemi technológia kialakításával és a szocialista nagyüzemek termelési, vezetési és munkaszervezési módszereinek fejlesztésével kapcsolatos kérdések állnak.

sajnálattal állapította meg viszont, hogy a tudományos fokozattal rendelkező mezőgazdasági szakemberek között kevés a fiatal.

az orvosi tudományok osztályának tevékenységéről szóló beszámolót gömbri pát akadémikus, osztálytitkár terjesztette elő. az elmúlt évben jelentős az előrehaladás az orvostudományi kutatások koordinálásában: az egészségügyi minisztérium, valamint az akadémia orvostudományi és biológiai osztályainak együttműködésével létrehozták az egészségügyi minisztérium és az akadémia közös orvosi szakbizottságait. ez a 16 bizottság átfogja az orvosi tudományok egész területét.

/folyt. köv./

17.30/11

HL

18. J

- 41 -

bb. 33. / megkezdődött az akadémia... 6. folyt./ gy

az osztály a hozzá tartozó kísérleti orvostudományi kutató intézeten és mikrobiológiai kutatócsoporton kívül 16 egyetemi tanszék kutatásait irányította, a nyelvkeringésre, az idegrendszerre, a belső elválasztású mirigyekre vonatkozó kutatásokon kívül figyelmet érdemelnek a mikrobiológiai, immunológiai és allergológiai eredmények, gyermekkori betegségekkel kapcsolatos kutatások, a daganatok keletkezésére és gyógyszeres kezelésére irányuló vizsgálatok, a gerontológiai és sejttani kutatások, a radiológiai és a palaeontológiai terén elért eredmények, valamint a gyógyszerkutatás, amelynek továbbfejlesztésére tavaly 12 kijelölt intézetben klinikai farmakológiai munkacsoportokat alakítottak.

széleskörű, szerteágazó tevékenységről adott számot a nyelv- és irodalomtudományok osztályának ülésén ortutay gyula akadémikus, osztálytitkár. nyelvészeink sok értékes egyéni alkotást hoztak létre, de a legkiemelkedőbb eredmény az, hogy immár végső fázisába érkezett egy csaknem kétévtizedes tudományos koncepció. ennek gyümölcseként jelent meg a magyar nyelv történeti-etimológiai szótárának és „a magyar szókészlet finn-ugor elemei”, című munkának első kötete, került nyomdába a magyar nyelvjárások atlaszának első kötete. az irodalomtörténeti kutatások terén lényeges előrehaladás következett be a marxista irodalomelméleti kézikönyv előmunkálataiban és a felszabadulás utáni magyar irodalomtörténet kidolgozásában, összehasonlító irodalomtörténeti kutatásokban és jelentősebb irodalmi hagyományaink feltárásában /petőfi-életrajz, stb./ a népzene kutatók kollektív munkával előkészítették a magyar népzene tára hatodik és hetedik köteteinek megjelenését. másik jelentős vállalkozásuk, az európai népzenei katalógus is jól halad, megkezdődött az eddig elkészült anyag hanglemezsorozat kiadását is. a bartók-archívum viszont a teljes magyar bartók hanglemezkiadást alapozta meg. ezenkívül értékes kutatásokat folytatott a régi magyar tánczenéről, a tanácsköztársaság zenei életéről és továbbgyarapította a magyar és nemzetközi munkásdal-gyűjteményt.

néprajzkutatóink a magyar néprajzi atlasz, a magyar népmese katalógus, a magyar néphit-topográfia és a magyar néprajzi lexikon előkészítő munkálataiban haladtak előre nagy lépésekkel.

kedden hat tudományos osztály ülése szerepel a napirenden.

/mti/

hangnemek szerinti csoportosítása és előkészítették az új népzenei

17.35/e

- 42 -

Me

18.4

bb. 54. osztrák páros győzött a latin-amerikai táncokban - nagy sikerrel zárult a savaria nemzetközi táncverseny és a hatodik magyar táncbajnokság

a vid fm/tm/ká/11 bs

1968. május .

vasárnap a késő esti órákban ért véget a savaria nemzetközi táncverseny és a 6. magyar táncbajnokság. három napon át 15 európai ország legjobb táncosai vetélkedtek a művelődési és sportház parkettjén. több mint 160 táncos mutatkozott be a több országból érkezett táncpedagógusoknak és a közönségnek. részt vett a rendezvény-sorozatban az osztrák werner sonvico, a nemzetközi táncszövetség alelnöke is.

vasárnap este a sonderklasse párok latin-amerikai táncversenyében, valamint a csárdás-bajnokságban hirdettek eredményt és új magyar bajnokpárost avattak. a latin-amerikai táncokban a várakozásnak megfelelően az osztrák heinz kern - helga theissl pár győzött. a második helyet az angol richard gleave - hanet wade, a harmadik helyet pedig a dán bosholdt per - anette rasmussen szerezte meg.

az első ízben megrendezett magyar csárdásbajnokságot, - amelyen husz táncospár mérte össze tudását - mohai lászló - berényi katalin, a budapesti budai táncklub párosa nyerte, második a keszthelyi gelencsér józsef - barkó bernadett páros, harmadik pedig a békéscsabai hidi andrás - krajcsovics mártá.

magyarország 1968 évi táncbajnoka, a 6. magyar táncbajnokság első helyezettje a budapesti fővárosi művelődési ház párosa: jánosi lászló - juhász valéria; második helyezést ért el azonos pontszámmal a békéscsabai felczán béla - felczán béláné és a budapesti táncstudio párosa: valiszka győző - balázsovics éva.

a résztvevők vasárnap nagyszabású gálaesttel búcsúztak szombat-helytől. a gálaesten a magyar versenyzőkön kívül lengyel, csehszlovák, holland, olasz, francia, angol, osztrák, finn, szovjet, svájci, ndk-beli, dán és nsk-beli párosoknak tapsolt a művelődési és sportház az összefoglaló megtöltött közönség. nagy sikert arattak a műsorban fellépő orosz adél és róna viktor kossuth - díjas balettművészek. /mti/

-. -

17.45/e

- 43 -

Me

18.4

bb. 56. cigarettafüst finomságu fémrészecskék, új eljárással -
szegedi kutató találmányának bemutatója.

b vld kz/sk/ká/il bs

1968. május 6.

a csongrád megyei műszaki hónap egyik érdekes eseményeként
hétfőn dr. mészáros lajos, a szegedi józsef attila tudomány-
egyetem alkalmazott kémiai intézetének adjunktusa bemutat-
ta a szakembereknek a fémek újredmészerű porlasztásával kapcsola-
tos találmányát. a műszaki és természettudományi egyesületek szö-
vetsége szegedi székházában előadást tartott a bonyolult
készülékről, amelynek mintapéldányát az intézetben, működés köz-
ben is megtekintették az érdeklődők.

az elektromágneses elven működő fémportasztó berendezés ci-
garettafüst finomságu fémrészecskék előállítására is képes. mű-
ködésének alapelve, hogy fémek között keltett ivfényből nagyere-
jű mágnessel „kifujják”, a fémrészecskéket, s így rendkívül fi-
nom fémport keletkezik. az ilyen fémport - különleges laboratóri-
umi célokra kívül - alkalmas különféle ipari-, például porkohász-
ti felhasználásra is. az akkumulátorlemezekhez szükséges ólomport
például az iparban ólomgolyók koptatásával nyerik, s ez rend-
kívül hosszadalmas és költséges eljárás. a találmány elvén folya-
matosan termelő nagyüzemi berendezés is készíthető, amely lénye-
gesen termelékenyebben, gazdaságosabban állítaná elő a fém-
porokat./mti/

--

bb. 57. victor vasarely,

j/zs/il bs

1968. május 6.

magyar származású, világhírű párizsi festőművész néhánynapos tar-
tózkodásra hétfőn budapestre érkezett./mti/

--

bb. 58. gázolt az ittas hajtó - háromévi szabadságvesztés

t bc/lk/zs/il bs

1968. május 6.

a központi kerületi bíróság hétfőn ítélkezett tóth gedeon,
53 éves hajtó, budapesti lakos halált okozó veszélyeztetési bün-
ügyében.
/folyt.köv./
18.00/il

- 44 -

Me 18²f

bb. 58./ gázolt ... folyt./ il

tóth gedeon február 29-én alaposan felöntött a garatra, majd
egyfogatu lovaskocsiját ittasan hajtotta a 20 kerületi tátra téren.
vágóban hajtott, s lovát állandóan ütötte. a tér jobb oldalá-
ról, két üzletsor közötti átjáró utról egy 8 éves leány a
tátra utca felé igyekezett. mintegy 20 métert tett meg, amit a
hajtónak látnia kellett. a gyermek a vágóban közeledő lovasko-
csitól megijedt, s szaladni kezdett, a kocsi utjából azonban nem
sikerült elmenekülnie. a rohanó állat fellökte a szerencsétlen
leányt, aki azután a kerek alá került és a helyszínen meghalt.

a bíróság tóth gedeont háromévi szabadságvesztésre
ítélte, öt évre eltiltotta a hajtói foglalkozástól, s elrendel-
te azonnali letartóztatását./mti/

--

bb. 59. hazaérkezett sikeres külföldi turnéjáról a madrigál-
kórus

k ol/j/zs/il bs

1968. május 6.

hétfőn hazaérkezett kéthetes külföldi turnéjáról a budapesti
madrigál kórus, amely szekeres ferenc karnagy vezetésével svájc-
ban, olaszországban, illetve franciaországban hangversenyzett.
preklasszikus és klasszikus művekből álló műsorát az együttes
hat koncerten mutatta be. ezek tapsolták meg a magyar kórus mű-
vészi produkcióját, különösen sikeres volt a firenzei palazzo pit-
tiben rendezett est.

a hazai közönség legközelebb szordán a zeneakadémia nagy-
termében találkozik a madrigál kórossal. banchieri madrigálkomé-
diájának részletei és petrovics emil triangulum című művét adják
elő, s bemutatják - első ízben hazai koncertteremben - kalmár
lászló senecae sententiae című kóruskompozícióját, amellyel a
szerző a londoni kodály-alapítvány 1967. évi kóruspályázatának
első díját nyerte./mti/

--

bb. 61. csillag lászló,

j/zs/il bs

1968. május 6.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hadért
érdemrend tulajdonosa elhunyt.

mszmp 11. kerületi bizottság

/mti/

--

18.00/e

- 45 -

Me 18²f

bb. 60. a könnyűipari minisztérium bartók-kórusa

k ol/j/zs/11 bs

1968. május 6.

Bulgáriába utazott, elsősorban a nagyobb bányászvárosok lakosságának mutatják be műsorukat. a látogatást a bolgár bányász-kórus hamarosan viszonozza, május 27-én a bartók-kórusal közös műsort ad a zeneakadémián. /mti/

bb. 62. meghalt a „rózsák atyja”,

vid cs/sk/ká/11 bs

1968. május 6.

Szigetvárott elhunyt a „rózsák atyja”, mester József nyugalmazott főkertész tisztelték ezen a kedves néven barátai és ismerősei. egész életében a rózsák voltak a szenvedélye. negyvenévesen emigrált Franciaországba, a híres Loire-völgyi rózsakertészetekben „jegyezte el magát”, a virágok királynőjével, s azóta is maradt a rózsákhoz. a szigetvári „gül baba”, valóságos rózsakertészetet varázsolt a háza köré: körülbelül 10 000 rózsabokor pompázik itt, amelyek több mint 40 fajtát képviselnek, még az utóbbi években is több új érdekes keresztezési és nemesítési munkába fogott. a „rózsák atyját”, szigetvárott temették el és - kívánsága szerint - sírját kedves virágaival ültették be. /mti/

bb. 63. kettészakította Európát az időjárás - péntekig várhatólag megjön az eső

1 tz/hné/1e/11 bs

1968. május 6.

Mintha kettévágták volna Európát, olyan időjárási ellentétek alakultak ki a róma-bécs- varsó- leningrád vonaltól nyugatra, illetve keletre fekvő területek közt. nyugaton sokfelé esik és helyenkint zivatarok vannak, s különösen a Brit-szigetek térségében viharos erejű északi szél fúj, keleten viszont gyengén felhős, száraz, csendes az idő, csupán a Kárpát-medencében és a Szovjetunió nyugati határvidékein van élénkebb délies szél.

/folyt. köv./
18-05/11

- 46 -

Klv
1829

bb. 63. / kettészakította ... folyt. / 11

nyugaton az évszakhoz képest kifejezetten hűvös van, - vasárnap Berlinben 20, Münchenben 16, Londonban 15, Párizsban 12 fok volt a legmagasabb hőmérséklet, - keleten viszont jóval melegebb van, mint ahogyan a naptár szerint várható lenne. a Kárpát-medence délkeleti részein, a Balkánon és dél-Európában vasárnap 30-32 fokos maximumokat is mértek.

Hazánkban az utóbbi másfél nap alatt csak szórványosan voltak esők, de azok sem érték el az egy millimétert. a tiszántulon legalább 30, de helyenként 31 Celsius fok volt a nappali maximum. éjszaka a legalacsonyabb hőmérséklet az ország területének 70 százalékán a 15 fokot is elérte, de sehol sem hűlt 10 fok alá.

A szokatlan meleget a délnyugat felől vasárnap virradó éjszaka óta folyamatosan beáramló szubtrópusi levegő hozta. ezt a légtömeget igen erős szél szállítja hazánkba. például hétfőn kora délután Szombathelyen a déli szél óránkénti átlagos sebessége 60 kilométer volt, sőt az egyes szélirányoké elérte a 90 kilométert is. a hőmérséklet hétfőn is igen magas volt: sok helyütt mértek 31-32 fokot, a napi középhőmérséklet vasárnap és hétfőn 6,5 - 7 fokkal haladta meg a sokévi átlagot. egyébként említésre méltó, hogy most már április 18 óta megszakítás nélkül, állandóan a sokévi átlag felett van a hőmérséklet. hasonló jelenség ebben az évszakban a meteorológusok szerint évtizedek óta nem fordult elő.

ami a továbbiakat illeti, kedden még nem várhatunk változást. az országos meteorológiai intézet közlése szerint a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet elérte 14, később 10 Celsius fok körül, a legmagasabb nappali hőmérséklet 20-25 fok között lesz. jelentős - tehát 5 mm-es, vagy ezt is meghaladó mennyiségű - eső az ország területének 90 százalékán várható.

a következő napokban tehát előre láthatólag megfordul az időjárási helyzet, hűvösebb, csapadékosabb idők köszönhetnek ránk. ezt a várakozást megalapzza az a jogos feltevés, hogy az Európát most oly élesen kettéválasztó ellentétes jellegű légtömegek csatája révén előbb-utóbb nálunk is be kell következnie a kiegyenlítő-désnek. /mti/

- -

18.10/11

- 47 -

1829

bb. 64. astrid varnav

k ol/j/e zs la

1968. május 6.

hétfőn budapestre érkezett. a világhírű drámai szoprán kedden izoldát éneklte a trisztán és izolda operaházi előadásán, szombaton, május 11-én pedig ortrud szerepében lép fel wagner: lohengrin című dalművében az erkel színházban. /mti/

bb. 65. méhes lajosnak,

tr/e zs la

1968. május 6.

az mszmp kb tagjának, a kisz kb első titkárának vezetésével hétfőn kisz-delegáció utazott a német demokratikus köztársaságba az ifjúsági szövetség munkájának tanulmányozására. /mti/

bb. 66. kállai gyula fogadta a koreai népi demokratikus köztársaság új nagykövetét

mné/e zs la

1968. május 6.

kállai gyula, az országgyűlés elnöke hétfőn bemutatkozó látogatáson fogadta li dong szon-t, a kndk új magyarországi nagykövetét, aki a közelmúltban adta át megbízólevelét. /mti/

bb. 68. találkozó robert graves-szel

t pr/gk/e zs la

1968. május 6.

hétfőn az írószövetség bajza utcai székházában magyar írók találkoztak a neves angol szerzővel, robert graves-szel, akinek munkásságát főként két, nálunk megjelent művéből /én, claudius; claudius, az isten/ ismerik a magyar olvasók. graves tevékenységét szentkuthy miklós méltatta, ismertette. /mti/

18.20/11

- 48 -

W

bb. 67. ivan popov bolgár külügyminiszterhelyettes magyarországi látogatása

mné/e zs la

1968. május 6.

a külügyminisztérium vendégeként május 3-6 között budapestten tartózkodott ivan popov bolgár külügyminiszterhelyettes. a vendéget magyarországi tartózkodása során fogadta péter jános külügyminiszter és erdélyi károly külügyminiszterhelyettes, akikkel eszmecsere folytatótt időszaki politikai kérdésekről és a két ország kapcsolatainak fejlesztéséről. /mti/

bb. 69. hazaérkezett az ndk-ból a marx-ünnepeken résztvevő magyar küldöttség

mné/e zs la

1968. május 6.

hétfőn hazaérkezett berlinből névész géza, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának tagja és vészi béla, a pártfőiskola igazgatóhelyettese, akik a német szocialista egységpárt központi bizottságának meghívására részt vettek a marx-károly születésének 150. évfordulója alkalmából rendezett ünnepeken. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren garamvölgyi józsef, az mszmp kb osztályvezetőhelyettese fogadta. /mti/

bb. 70. május végéig kérhetnek biztosítási előjegyzést az állami vállalatok

1 kf/kf/e la

1968. május 6.

az április 1-én életbelépett kormányrendelet alapján eddig mintegy 1 500 vállalat, üzem kötött vagyonbiztosítást. a szerződés kötésekre irányuló vállalati döntés hosszabb előkészítést, adatszolgáltatást igényel, s így a tapasztalatok szerint, az április végi előjegyzési határidő rövidnek bizonyult.

ezért az állami biztosító - nehogy a vállalatok gazdálkodását megzavarja a többszázmilliárd forintos vagyonban esetleg bekövetkező károk biztosítási fedezetének hiánya - május 31-ig meghosszabbította az állami vagyonbiztosítás előjegyzési lehetőséget. azok a vállalatok tehát, amelyek május végéig írásban előjegyeztetik tűz-, betörés- vagy gépjármű szavatossági biztosítási igényüket, a bejelentéstől számítva 30 napos biztosítási fedezetben részesülhetnek. /mti/

18.20/11

- 49 -

W

bb. 71. tanácskozott a fejér megyei ifjuniók parlamentje

vid fm/sk/ká/il la

1968. május 6.

hétfőn a székesfehérvári városi tanácsházán fiatal munkások foglalták el a tanácstagok helyét: első ízben ült össze fejér megye ifjunióinak parlamentje. százötven küldött - valamennyi a megye ipari üzemeinek dolgozója - hallgatta meg khaut andrásnak, a megyei kisz-bizottság titkárának vitaindító előadását a fiatalok munka- és életkörülményeiről. az előadó hangsúlyozta, hogy a megye ipari üzemei többségükben kitűnő munkahelyet biztosítanak a fiataloknak, azonban nagyobb figyelmet kellene fordítani az ifjuniók szakmai továbbképzésére.

élénk vita alakult ki a „parlamentben”, az ifjuniók életkörülményeiről. a felszólalók megegyeztek abban, hogy reálisabban kellene megállapítani a fiatal segéd-, betanított- és szakmunkások bérét, és intézkedéseket kellene tenni a fiatalok lakás-gondjainak enyhítésére. több kisz-társasházépítési akciót kellene szervezni és nagyobb fizetési kedvezményeket adni a fiatal házasoknak./mti/

bb. 72. marx károly emlékkiállítás

t fe/hné/zs/il la

1968. május 6.

marx károly születésének 150. évfordulója alkalmából, a budapesti műszaki egyetem központi könyvtárának aulájában hétfőn emlékkiállítás nyílt marx károly életművéből. a kiállítás gazdag anyaga egyebek között bemutatja marx károlynak kortársaihoz fűződő kapcsolatait./mti/

bb. 73. kitüntetések

tr/zs/il la

1968. május 6.

nyugállományba vonuló közlekedési, egészségügyi, és mezőgazdasági dolgozókat tüntetett ki a népköztársaság elnöki tanácsa.

/folyt.köv./

- 50 -

1968.25/11

1968

70

bb. 73./ kitüntetések folyt./ il

bite vince máv műszaki főfelügyelő, a szegedi vasutigazgatóság osztályvezetőhelyettese és gulyás lajos, a tiszaszalkai buzakalász taz. elnöke a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést kapta.

tizenhatan a munka érdemrend ezüst, tizen pedig a munka érdemrend bronz fokozatát kapták meg.

a kitüntetéseket losonczi pát, az elnöki tanács elnöke nyújtotta át. jelen volt csäterki lajos, az elnöki tanács titkára, dr. csanádi györgy, közlekedés- és postaügyi miniszter, és dr. dimény imre mezőgazdasági és életmezőügyi miniszter, valamint dr. tóth béla egészségügyi miniszterhelyettes./mti/

bb. 74. dugonics-émléket szegeden

vid fm/tr/ká/il la

1968. május 6.

dugonics andrás halálának 150. évfordulója alkalmából hétfőn a szegedi egyetem dugonics téri központi épületének aulájában emlékestet rendeztek. dr. szauder józsef címzetes egyetemi tanár emlékbeszédét követően dr. szathmári istván egyetemi docens dugonics stíluszáról, néprajzi gyűjtéseiről, dr. szendrői jános főiskolai tanár dugonics matematikai és pedagógiai munkásságáról tartott referátumot, majd a szegedi nemzeti színház tagjainak közreműködésével irodalmi műsor következett.

az évforduló alkalmából az egyetemi épület folyosóján dugonics emlékkiállítást rendeztek. a tárlókban a szegedi könyvtárakban és a helyi levéltárban őrzött korabeli kiadású dugonics-kötetek, kéziratok, a kortársak vallomásai, a dugonics műveivel és munkásságával kapcsolatos visszaemlékezések láthatók./mti/

1968.20/11

1968

f

- 51 -

bb.75. időjárásjelentés

1968. május 6.

tné/il la

a meteorológiai intézet jelenti hétfőn este 19 órakor:

a meleg nyugaton kissé mérséklődik

várható időjárás kedd estig: változóan felhős idő, inkább csak a dunántúlon szórványosan záporok, zivatarok. időnkint megerősödő délnyugati szél. nyugaton a meleg kissé mérséklődik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: a dunántúlon 20-25, máshol 25-30 fok között./mti/

--

v

bb. 76. fogadás a vietnami küldöttségek tiszteletére

1968. május 6.

tné/zs/il la

dinh ba thi, a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front budapesti állandó képviselőjének vezetője és hoang luong, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövete hétfőn a dnff budapesti állandó képviselőjének rezidenciáján fogadást adott a hazafias népfront 4. kongresszusán részt vett vietnami küldöttségek tiszteletére. a szívélyes hangulatú fogadáson ott voltak tran huu duyet, a vdk központi bizottsága tagjának és jozeph marie ho hue ba, a dnff központi bizottsága tagjának vezetésével a két vietnami küldöttség tagjai, akik baráti eszmecserét folytattak erdei ferencsel, a hazafias népfront országos tanácsa főtitkárával, bugár jánosné főtitkárhelyettesével, sebestyén nándornéval, az országos béketanács titkárával, erdei lászlónéval, a magyar nők országos tanácsa elnökével, valamint a külügyminisztérium és a hazafias népfront több vezető munkatársával./mti/

--

- 52 -

19.55/11

20³⁰

fr

v é z o

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-420, 358-580

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1968. május 7.

bb. 1. hatvan országgal tart kapcsolatot a széchenyi könyvtár

1 t f / j / z s / o y / l a

1968. május 7.

ugyszólván az egész világot átfogja cserekapcsolataival az országos széchenyi könyvtár: 60 országnak mintegy 400 intézményével áll rendszeres összeköttetésben. az irástermek csereforgalmának 39,8 százaléka a szovjetunióval, 41,6 százaléka a többi szocialista országgal és 18,6 százaléka a többi országokkal kiépített kapcsolatokon alapul. a legfontosabb partner a moszkvai lenin-könyvtár, ahonnan a könyvtári köteles-példányokból csaknem teljes sorozatot kap a széchenyi könyvtár, cserébe pedig elküldi saját állomány-gyarapodásának legtöbb másod példányát. termékeny együttműködésben vannak az ndk könyvtáraival, csehszlovák részről pedig a legnagyobb forgalmu partner a pozsonyi nemzeti és az akadémiai könyvtár, valamint a kassai állami könyvtár.

tavaly az országos széchenyi könyvtár a nemzetközi csere-szolgálat útján 16 621 féle könyvet, füzetet, jegyzetet, 1 500-nál több zeneművet és 113 féle térképet kapott külföldről köteles példányként. az újonnan megjelenő hazai kiadványokból - a legfontosabb, reprezentatív művek közül - 1 300 féle művet vásárolt az intézmény / 142 000 forint értékben/, és előfizetett ezenkívül 720 folyóiratra is, amiből tehát ugyancsak bőségben válogathatnak az olvasók.

értékes mikrofilmeket is szerzett be az elmúlt időben gyűjteménye foghijainak csökkentésére a széchenyi könyvtár. a hírlaptári állomány kiegészítésére belföldről 15 545, külföldről 26 683 mikrofilmkocka érkezett az elmúlt évben az intézménybe, ahonnan cseremegállapodások alapján hazai könyvtárakhoz, kulturális és tudományos intézményekhez 42 400, külföldre több mint 20 000 kocka mikrofilmet továbbítottak./mti/

--

- 1 -

fr